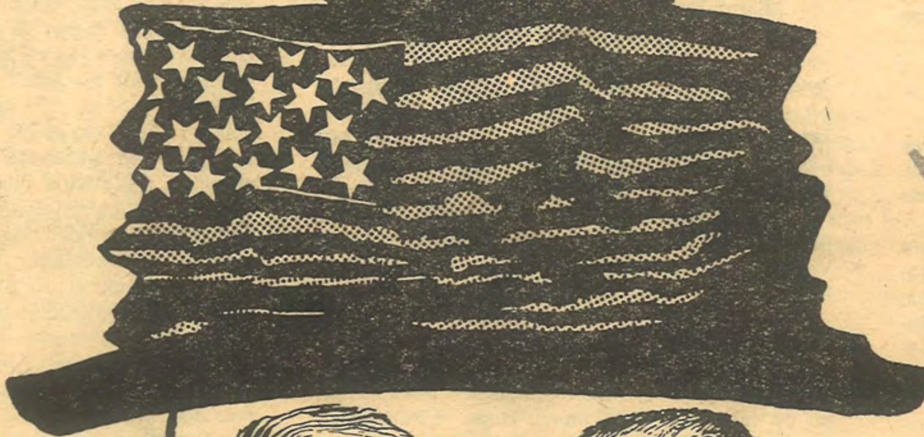
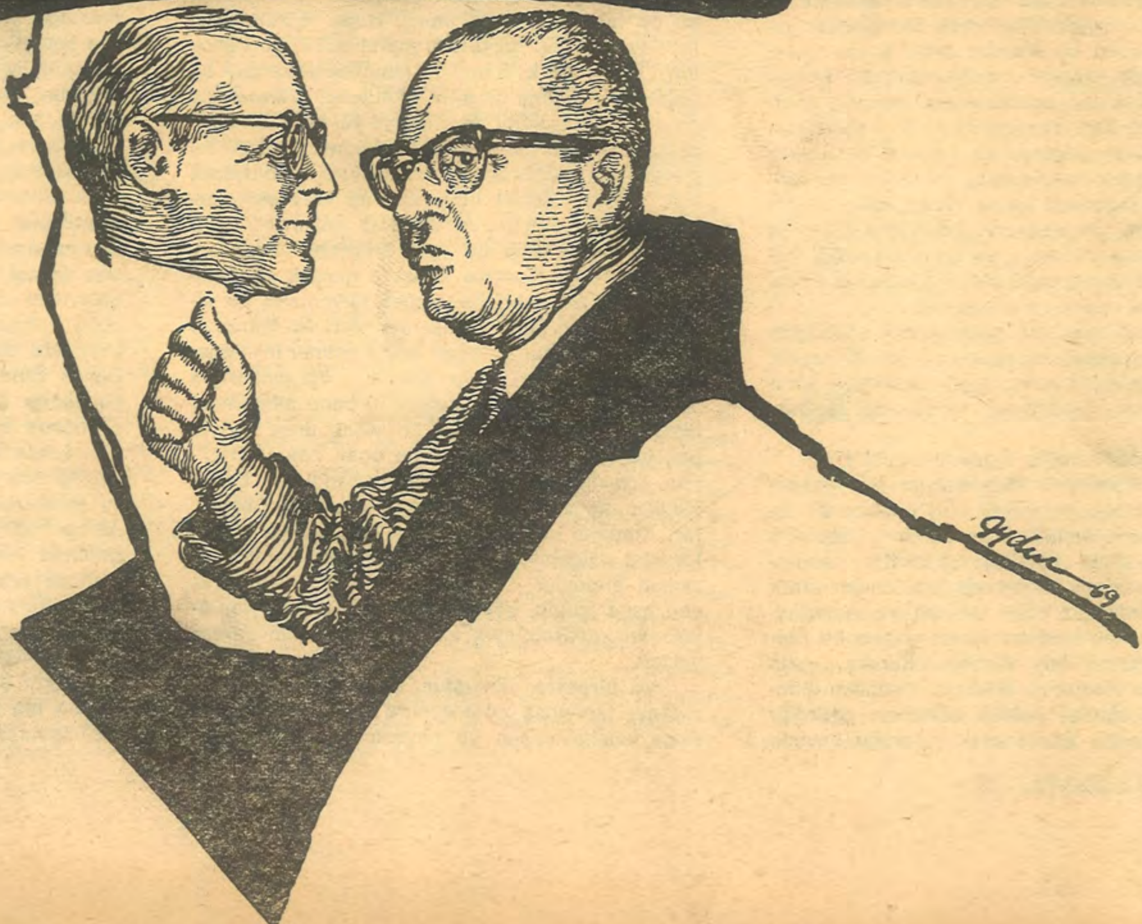
TÜRK SOLU

KOMMER OLAYI VE TÜRKİYE'DEKİ KAO KY'LER

TEPELENMESİ GEREKEN KİM?...

Yıl 2
14 Ocak
1969
Sayı

61

Baş Sorumlu A P İktidarıdır

Pasifikasyon (Facification) sözcüğü, latince pax'dan üretilmiştir. Pax, barış, sükûn demektir. Pasifikasyon da herhangi bir yerde sulh ve sükûnun sağlanması anlamına gelir. Geçen yüzyıllarda batının sömürgeci devletleri, doğunun ya da güneyin bir ülkesini sömürgeleştirmeye kalkıştıklarında, o ülkeye askerî kuvvetler gönderirler ve halkın yabancı istilâcıya karşı direnmesini ezerlerdi. Bunun adına çok kez «pasifikasyon» denmiştir. Yani bu terim epey eskidir.

Örneğin, Hindistan 18. yüzyıl içinde sömürgeci dilinde «pasifiye» edilmiştir. Örneğin, 19. yüzyılın birinci yarısında Cezayir'in Fransız sömürgecileri tarafından «pasifiksyonu» sağlanmıştır. Hatta, rivayet edilir ki, Cezayir'i işgal eden saldırgan ordunun Fransız erlerinin ağzındaki o zamanın moda olan şarkısı «Gidelim Cezayir'i sulh ve sükûna kavuşturalım...» şeklinde çevirebileceğimiz «Allons pacifier l'Algerie» şarkısıymış.

Çağımızda Amerikan emperyalistleri de geçen yüzyılların sömürgecilerinden geri kalmıyarak saldırgan sömürgeci politikalarına bu adı takmışlardır. Pasifikasyonun gerçek anlamı, emperyalist saldırgan devletin askerî birliklerinin, millî varlığı için savaşan bir halkın direnmesini kan içinde boğarak o halkı köleleştirmesidir. Kurtuluş Savaşımızda emperyalistler, maşaları olan Yunan saldırganlarını Anadoluînun içlerine sürerek ve başta Padişah ve Halife Vahdettin olmak üzere yerli hainlerden de yararlanarak Türkiye'de o «pasifikasyon» dedikleri şeyi gerçekleştirmeye giriştiler. Ama başaramadılar. Başarsalardı, milyonlarca Türk'ü boğazlıyarak Türk halkının ulusal varlığına son vereceklerdi. Ve pasifikasyon, bu Türk kanı denizinin içinde sağlanacaktı.

Amerikan emperyalistleri Vietnam'da, yarım milyonu aşan bir Amerikan ordusundan, yerli hainlerden ve peyklerinin askerî birliklerinden yararlanarak aynı pasifikasyon politikasını uygulama çabasındadırlar. Ve orada da başarı sağlamamışlardır, sağlamıyacaklardır.

Evet, pasifikasyonun gerçek anlamı budur. Ve bu sözcüğün gerçek anlamını bilmemizde yarar vardır. Çünkü bu sözcük, artık bizim siyasî literatürümüzde yer almış bulunmaktadır. Dünya ölçüsünde ünlü bir pasifikasyon uzmanı, Vietnam'daki Amerikan emperyalizminin pasifikasyon adı altında işkence ve cinayet dahil, her aşağılık yönteme başvurarak, kahraman bir halkın ulusal direnmesini kırma ve bu halkı sindirme politikasını yöneten zat, kendisine Vietnam halkının «Kasap Robert», ya da «işkenceci Robert» adını lâyık gördüğü zat, Amerikanın Ankara Büyükelçisi olarak aramızdadır.

Evet, barış anlamına gelen «pax» sözcüğünden üretilmiş olmasına rağmen, pasifikasyon, emperyalizmin millî ruhu, millî direnmeyi kana boğarak ezmesi, sindirmesi, tepelemesi demektir.

Ulusal ruhu ezmek, tepelemek...

Bakınız, Amerikan Büyükelçisi bay Robert Kommer'in Türkiye'ye geldiği beri yaptığı ilk ziyaret esnasında, elçilik otomobilinin Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) öğrencileri tarafından yakılması olayı karşısında bugünedek efendiden bir adamcağız diye tanınan ve Amerikanofilliğini nezaket sınırları içinde yapan bu üniversitenin rektörü bay Kemal Kurdaş, «aziz dostu» Honço Komer'in (Honço, Vietnam dilinde kasap demekmiş) geldiği ülkeden getirdiği şiddet havasından esinlenerek yumruğu havada

KEMAL KURDAŞ

neler diyebiliyor: «...en şiddetli tedbirleri alacağım, zorbalığa teslim olmıyacağım ve tepeliyeceğim!» Ve bunun ardından bu üniversite rektörünün kendi öğrencilerine «namussuzlar!» sıfatını yakıştırması...

Mister Kommer'in Türkiye'ye gelişi, kısa zamanda etkisini göstermiştir. Düne kadar Amerikalılarla pek yakın ilişkileri bilinmekle birlikte, davranışları da ılımlı olabilen ve aklı başında bir adam sayılan bir Kurdaş bile, birdenbire aslan kesiliyor .Ve Kao Ki'lere, Tiö'lere lâyık bir öfke ve şiddetle «ezmekten, tepelemekten» söz etmeye başlıyor.

ODTÜ öğrencilerinin Amerikan elçisinin otomobilini yakması olayını basın ayrıntılı olarak verdi. Ama gene de olayın ilginç taraflarını burada kısaca anlatmakta yarar vardır.

Bay Kommer, Rektör Kurdaş'ın dâveti üzerine ODTÜ'ne gidiyor. Davetten kimsenin haberi yoktur. Ne gelenek ve kanunlar gereğince haberdar edilmesi gereken hükümet mercilerinin, ne de fakülte dekanlarının... Hele öğrencilerin bu dâvetten hiç haberleri yoktur. ODTÜ öğrencileri, bütün Türk Gençliği gibi yurtseverdir, bilinçlidir. Kommer'in kim olduğunu, Vietnam'da ne işler çevirdiğini ve Türkiye'ye ne gibi maksatlarla gönderilebileceğini bilmektedirler. Bu gençlerden yüzlercesi, otobüslere doluşarak Kommer geldiğinde hava alanına kendisini karşılamaya koşmuşlar ve Vietnam halkının adını «kasap» a çıkardığı bu zata, Mustafa Kemal geleneğine bağlı Türkiye halkının gerçek duygularını haykırmışlardır. Bu gerçek duyguların ne olduğunu 12 yıl CIA'da çalışmış olan ve tecrübeli bir kimse olması gereken bay Kommer'in bilmemesi imkânsızdır. Hele hergün öğrencileriyle yüz yüze gelen rektör Kurdaş'ın bunu bilmemesi büsbütün imkânsızdır. Bu iki yakın dost, gene pek iyi bilirler ki, Türkiye'de esen hava ODTÜ'nün ortasında olsun, ya da herhangi bir başka yüksek öğretim kurumunun çevresinde olsun, Mr. Kommer'in «001» sayısını taşıyan ve elçilik forsunu dalgalandıran siyah Cadillac'ı bırakıldığı zaman birşeyler olur... Ve Türkiye'de bugün esen hava içinde, böyle bir durumda birşeyler olacağını kestirebilmek için kâhin olmanın gereği yoktur.

Ve birşeyler olmuştur. Üniversiteli gençler, arabayı tanıyınca gösterilerde bulunmuşlar, gittikçe kalabalıklaşan ve heyecanlanan göstericiler arabayı yakmışlardır.

Nasıl oldu da bay Kurdaş ve bay Kommer böyle bir düşüncesizlik yapabildiler? Çünkü, yalnız ikisinin ve Kommer'in beraberinde getirdiği, olay sırasında etrafta dolaşan Amerikalılar'ın önceden bildiği ve fakülte dekanlarından olsun, resmî makamlardan olsun gizlendiği besbelli olan, olup bitti niteliğindeki bu dâvet düşüncesizliktir, hattâ daha da ötesi... Olayı bile bile hazırlamaktır, tahrik etmektir.

Elçinin ziyareti önceden ilân edilseydi ne olacağı belliydi. Kurdaş, öğrencilerin ve öğretim üyelerinin öyle bir tepkisiyle karşılanacaktı ki, ya daveti iptal edecekti, ya da direndiği takdirde, bu tepki karşısında Amerikan elçisinin kendisi dâvete icabetten vazgeçecekti.

Kurdaş, daveti ilgililere bildirmedi, tersine bir «sürpriz davet» hazırladı. Üniversite dekanları, öteki öğretim üyeleri ve üniversiteli gençler için bir sürpriz...

Büyükelçi Kommer'in ve rektör Kurdaş'ın bu davranışlarını, eğer bu, hükümetin hazırlamakta olduğu baskı kanunlarına paralel Vietnamvâri bir «pasifikasyon» planının uygulanmasını müjdeleyen bir davranış, faşist terör yolunda atılacak bir adımın vesilesini hazırlama niteliğinde bir davranış değilse, ancak şu biçimde yorumlamak mümkündür.

Bu Ocak ayının 20'sinde, Amerikanın yeni Cumhurbaşkanı Nixon, selefi Johnson'dan görevi resmen devir alacaktır. Amerikan kanun ve geleneklerine göre, eski cumhurbaşkanı tarafından yapılan siyasî tayinlerle görevde bulunan kimseler, aynı gün istifalarını yeni cumhurbaşkanına sunarlar. Diplomatik meslekten gelmeyen ve siyasî tayinle gelen elçiler de aynı biçimde hareket etmek zorundadırlar. Meslekten diplomat olmayan, asıl mesleği CIA'cılık, yani casusluk olan bay Kommer de Ankara Büyükelçiliğine siyasî tayinle getirildiği için, 20 Ocakta istifasını yeni cumhurbaşkanına sunacaktır.

Nixon, tıpkı selefi Johnson gibi, Amerikan kapitalizminin adamıdır. Ama gene de bu ikisi arasında farklar vardır. Texaslı Johnson, Amerikan kapitalistler sınıfının en maceracı kolu olan, bu sınıf içinde en saldırgan emperyalist bir politikanın izlenmesinden yana olan petrol tröstleriyle sıkı ilişkileri bulunan bir politikacıdır. Hiç şüphe yok ki, Nixon da petrol tröstlerinin çıkarlarına aykırı davranışta bulunmıyacaktır. Ama Nixon'un akıl hocalarının daha çok Texaslı petrolcular değil, Wall Street'in eski güçlü firmalarının adamları olacağı kabul edilebilir. John son en saldırgan bir emperyalist politikanın uygulayıcısı olmuş, Vietnam'da olsun, dünyanın öteki bölgelerinde olsun, Amerika'yı bir batağa batmakta olan kimsenin durumuna düşürmüştür. Dünya kamuoyu karşısında Amerikan itibarı hiç bir zaman bu ölçüde düşmemiştir. Vietnam meselesinde bütün dünya Amerikan emperyalizminin karşısına dikilmiştir. Johnson'un İnönü'ye yazdığı Kıbrıs meselesiyle ilgili ünlü mektuptan bu yana, Amerika'nın Türkiye'de birkaç yıl içinde ne hallere düştüğü gözlerimizin önündedir. Johnson yönetimi tam bir fiyasko olmuştur. Amerikan emperyalizminin saldırgan politikasına karşı direnme, bugün artık ta Amerikanın içlerine kadar yayılmıştır .Dünyanın çeşitli bölgelerinde üslenmiş olan Amerikan askerî birliklerinde kaçakların sayısı (abscents without leave) yüzseksen bin kişiyi (180.000) bulmuştur. Bu olgu, tek başına, Amerikanın durumunun hiç de parlak

satılmalıdır. Ancak karşı-devrimcilere, bozgunculara ve sosyalizmin ilkelerine karşı çıkanlara hoşgörü tanınamaz.

6 — Örgüte, amansız bir mücadele döneminin eşiğinde, devrimci kardeşlik ve feragat havası hâkim kılınmalıdır.

Devrimcilerin getirdikleri eleştiriler, görüşler ve tezler karşısında, yönetimin sorumluları hiç bir fikir getirmemişlerdir. Yer yer olayları tahrif etmeğe varan ve kurtuluş savaşında en sonunda millî kurtuluşçular karşısında Yunan saflarına katılan Çerkez Ethemi savunmaya kadar varan «fikirler» ileri sürülmüştür.

Eleştirilerden sonra, Doğu Perinçek ve arkadaşlarının teklif ettiği karar tasarısı görüşülmüş, tasarıyı çok küçük değişikliklerle kabul eden komisyon raporu okunduktan sonra, hayretle görülmüştür ki, devrimci ideolojinin ezici ağırlığı karşısında, herkes bu aşamada millî-demokratik devrim için mücadelenin zorunluluğunu savunmaktadır. Beş dakika önce devrimci teorinin stratejisine karşı çıkanlar, beş dakikada imana gelmişlerdir. Karşı-devrimciliğin ideolojik planda çözülmesi karşısında, artık bütün saldırılar bilimsel sosyalizmin Türkiye gibi yarı-bağımlı, yarı-feodal ülkeler için öngördüğü millidemokratik devrimin stratejisine değil, bu görüşlerin savunucularına yöneltilmiştir. İdeolojik plânda yıkılan kararsız küçük-burjuva sosyalistleri, taktiklerini değiştirerek, oklarını kişilere yöneltmişlerdir.

Karar metnine, oylama anında olup bittiye getirilerek «Yaşasın Sosyalist Türkiye» ibaresi konmuştur. Kararda baştan sona kadar bugünkü geçerli şiarın «bağımsızlık ve demokrasi» mücadelesi olduğu belirtilirken, henüz gerçekleş-memiş olan «sosyalist Türkiye» den «yaşasın» diye söz etmek, yenilen sol gevezeliğin son müdahalesi olmuştur.

Bütün bu gevezeliklerin aslında sosyalizmin gerçekleşmesine zararlı olduğu kurultay boyunca defalarca söylendiği halde, yapılan bu çıkış kararın doğruluğunu gölgelemiyecek, yalnız küçük-burjuva sosyalistlerini bile tatmin etmiyen bir avuntu olarak kalacaktır. Doğru ideolojinin ayrılmaz parçası olan strateji kabul edilirken görülmüştür ki, ideolojinin ezici gücüne boyun eğen küçük-burjuva sosyalistleri, bu sefer de terimlere itiraz etmektedir. «Milli-demokratik devrim» terimi yerine «bağımsızlık ve demokrasi» terimi bu şekilde metne girmiştir. Ve eş anlamları dolayısıyle Devrimciler bu değişikliğe itiraz etmemişlerdir.

İdeolojik plânda hiçbir görüş getirmeyen sosyalist gençlik içindeki tutucu grup, bütün taktiklerini seçime yöneltmiş ve oy hesapları içinde kaybolmuştur. Yapılan seçimler sonunda, «proleter sosyalistleri» nin listesinden 30'a yakını Genel Yönetim Kuruluna seçilirken, oportünist parti yöneticilerinin gençlik içindeki uzantılarının elebaşıları olan Zülküf Şahin Genel Yönetim Kurulu'na seçilmemiştir. Hüseyin Ergün ancak yedek üye olabilmiş, Zülküf Şahin kendi kulübündeki adaylar arasında en az oyu almıştır.

Genel Kurul'un «Ankara'dan gelemezler» düşüncesiyle İstanbul'a alınması, kulüp kongrelerinde çevrilen dolaplar, Hacettepe Sosyalist Fikir Kulübü delegelerinin tüzük hükmüne aykırı olarak Genel Kurul'a kabul edilmeyişi... bütün bu oyunlar geçersiz kalmıştır. Ve Genel Yönetim Kurulu seçimlerinin hemen akabinde, devrimciler karşısında birbirine sarılanlar, başkanlık için sandalye kavgasına başlamışlardır. Genel Yönetim Kurulu'na seçilmiyen, yedek üye olan Hüseyin Ergün, seçilen bir arkadaşını istifa ettirerek Genel Yönetim Kurulu'na girmiş ve başkanlık için parmak hesabına başlamıştır. Türkiye'de milli-demokratik devrim safhasının aşıldığını ileri sürenlere düşen namuslu görev, Genel Kurul'da kabul edilen karar karşısında, dürüst bir muhalefet olması gerekirdi.

Faşist saldırılar karşısında bir Oportünizm örneği

Emperyalizmle mücadelenin ağırlık noktasının Orta Doğu'ya kaydığı ve Türkiye'nin iktisadî şartlarının son derece zorlaştığı bir döneme girerken, emperyalizm ve işbirlikçilerine baskı ve şiddet tedbirlerini her geçen gün arttırdıkları görülüyor. Bir sürü tutarsız görüşler arasında son tahlilde (anti-sosyalist) niteliği ağır basan ve bütün gücünü milli kuruluşlara ve anayasacı güçlerle mücadeleye harcayan Türkiye'deki faşistler de emperyalizmin yedek kuvveti olarak son günlerde sahnede ön plana çıktılar. Bağımsızlık ve demokrasi hareketinin gelişmesi karşısında, varlığını tehdit altında hisseden işbirlikçilerin düzeni, kaba güce başvurmak zorunda kalıyor.

Türkiye İşçi Partisi'nin 1965 yılında parlamentoya girmesinden bu yana parlamentoda mücadeleyi tek yol olarak görmesi ve yığınlara devrimci bilinci vermek yerine oy kazanmayı amaçlaması karşısında, anti emperyalist mücadeleyi yankıları yığınlara ulaşan eylem biçimleriyle yürütme görevi gençlerin omuzlarına yüklendi.

Dağınık, disiplinsiz ve iyi örgütlenmemiş olmasına rağmen gençlerin hareketleri emperyalizm ve işbirlikçi çevrelerin hışmını üzerinde topluyor. Parti toplantılarına, miting ve kongrelerine yönelen saldırılar, bugün gençlik hareketlerine yöneliyor. Parti, oportünist yöneticilerin istediği yolda, artık emperyalizmin baskı ve şiddetini üzerine çekmiyor. Anti emperyalist hareketlere yöneltilen saldırılar her geçen gün daha örgütlü. Bunun son örneği bir haftadır kamuoyunu meşgul eden «komandolar» oldu. Alman nazizminin örgütlenme biçiminin çok kötü bir kopyası olan «komandolar» Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'nda demokratik güçlerin öğrenci birliği seçimini kazanmaları üzerine ortaya çıktılar. Daha sonra Fen Fakültesinden herhangi bir saldırıya karşı Yüksek Öğretmen Okulundaki arkadaşlarının savunmasına yardım için toplanan 25 kadar devrimci genç faşistler tarafından kuşatılmış, ertesi gün ise faşistler SBF'ne hücum etmişlerdir. Saldırıların ertesi günü başları sarılı dolaşan komando bozuntularının hareketleri gerektiği dersi almıştır.

Devrimci gençlere saldırılar sırasında, oportünist TİP yöneticilerinin gençlik içindeki üç beş adamının tutumu ilgi çekici olmuştur. Gençlerin dürüst ve devrimci nitelikleri karşısında iflas eden oportünizmin eylemde faşizmle uzlaşmaya kadar varması ilginçtir. Fen Fakültesi kuşatması sırasında Fen Fakültesi bahçesine gelen ve komandoların eline düşen Zülküf Şahin, Fakülte içindeki devrimcilere hitaben: «Birkaç anarşist ve tahrikçiye uyup, komando kardeşlerimiz le niçin mücadele ediyorsunuz?» vs. yolunda konuşmalar yapıp, daha sonra «bunlara söylemeğe mecburdum» gibi gerekçeler ileri sürmüş tür.

SBF'ni kuşatan komando bozuntularının yanlarına gidip herkesin gözü önünde barış görüşmeleri yapan Hüseyin Ergün'ün tutumu da ibret vericidir. Hüseyin Ergün'le yapılan «barış görüşmeleri» sonunda faşistlerin şefi, SBF'deki devrimcilerin de duyduğu bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada şef «bizim düşmanlığımız panomuzu kırmış olan ve bizimle dövüşen bir avuç komüniste karşıdır. Bu Yusuf Küpeli ve arkadaşlarıdır» vs. yollu bir konuşma yapmıştır. Hüseyin Ergün faşistlerin yanındayken ve hemen görüşmeden sonra yapılan bu konuşma Hüseyin Ergün'ün fasistlere hedef olarak devrimcileri gösterdiği izlenimini uyandırmaktadır. Adalet gazetesinin 3 Aralık tarihli nüshasında çıkan haber bu ihtimali iyice kuvvetlendirmektedir. Adalet gazetesine verdiği beyanatta faşist şef bakın ne diyor:

Komandoların şefi Ergenekon Aslanı Yalçıner «muhasara hareketi»ni yönettikten iki üç gün sonra bir temiz dayak yemiştir. Yemiştir ama, erkekliği de elden bırakmamıştır. Henüz dayağın tadı damağındayken basın toplantısı yapan Yılmaz Yalçıner, dayağın izleri geçer geçmez yeniden muhasaraya başlıyacağını açıklamıştır. Ne denir? Tanrı Yılmaz'ı korusun.

«Gerek olayların patlamasında ve gerekse gelişmesinde tek sorumlu komünistlerdir. Pazar günü Yüksek Öğretmen Okulunda yapılan bir kongrede komünistlerin saldırısı ile başlayan hâdiseler Fen Fakültesi kantininde komünist yığınağı yapmaları ile gelişmiştir. Siyasal Bilgiler Fakültesinde Ülkü Ocağının panosunu indirerek «Kahrolsun faşistler» diye yazan komünistler bardağın son damlasını da taşırdıklarından milliyetçilerin tepkisi ile karşılaşmışlardır. **Gene komünistlerden öğrendiğimize göre SBF de hâdiseleri çıkaranlar solcu teşekkül Fikir Kulüpleri Federasyonu Başkanlığını deruhte etmiş olan Doğu Perinçek'in grubuna mensup öğrencilerdir.**

Lafta keskin devrimcilik ve Türkiye şartlarını tahlil etmeden atılan «sosyalist Türkiye» sloganları, eylemde faşimle uzlaşmaya ve faşizme saldırılacak hedef olarak devrimcileri göstermeye kadar varmıştır. Devrimci teoriden yapılan sapmalar hareket geliştikçe ve mücadele amansızlaştıkça emperyalizmle barışa, giderek işbirliği noktasına gelmektedir.

Faşizmin aldattığı komandolar SBF önünde «Milliyetçi Türkiye» diye tempo tutmuşlardır. Sosyalizmi bir gevezelik olarak gören oportünistler, küçük burjuvaziyi ve gençleri (milliyetçilik) ile (sosyalizm) arasında bir tercihle karşı karşıya bırakmışlar ve bağımsızlık ve milliyetçilik sloganını, toplumumuzun bağımsız olmasını düşman güçlere terketmişlerdir. Toplumumuzdaki düşünce ve değer kalıplarının şartlandırdığı ve buna göre yetişen bir çok genç, bugün oportünistlerin meseleyi yanlış koymaları ve etkin olmaları sebebiyle emperyalizmin saflarına itilmiştir ve onun kaba gücü olarak davranmaktadır.

Bütün bu olaylar, sosyalistlerin birliği içinde, bozguncılara ve oportünizme hizmet edenlere yer olmadığını gösteriyor.

Ve gene bu olaylardan çıkan diğer bir sonuç da sosyalist gevezeliği susturmak ve etkisiz bırakmanın zorunlu oluşudur. Bugün bağımsızlık mücadelesinin en sağlam unsurlarının sosyalistler olduğunu emperyalizmle menfaat bağı olmayan herkesi inandırmak görevimizdir. Bağımsızlık ve milli kurtuluş sloganlarını, millet düşmanlarına, emperyalistlere, faşistlere bırakmıyalım.

olaylar

YABANCI SERMAYE İLE SAVAŞ

İlerici gençlik, emperyalizme karşı gün geçtikçe bilenmektedir. Emperyalizmin sicilli temsilcilerine karşı girişilen protesto hareketleri yanında emperyalizmin ekonomik üslerine karşı halkı bilinçlendirici eylemler de yoğunlaşmaktadır.

İ. T. Ü. Talebe Birliğinin yabancı sermaye soygununa karşı düzenlediği İzmit - İstanbul yürüyüşü ardından T. Millî Gençlik Teşkilâtı harekete geçti ve 1969 yılını «Yabancı Sermaye ile Savaş Yılı» olarak ilân etti.

2 Ocakta TMGT.'nın yayınladığı bültene göre: «6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa göre Türkiye'deki yabancı sermaye kârlarının tümü dışarıya aktarılmaktadır. Yabancı sermaye ile ortak şirketlerin bir yılda yaptıkları 4,5 milyon T.L.'sı yatırım karşılığında 13 milyon T.L.'sı kâr sağlamaktadırlar. Yabancı sermaye yatırımları üretken olanlara değil, kendi ülkelerinden getirdikleri malzemeyle montaj sanayiine yapılmaktadır. Anayasamızın 2. maddesindeki millî devlet ilkesine ve gene 130. maddesindeki «Tabiî Servetler ve kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı devlete aittir.» hükmüne karşı, yabancı sermayenin millî egemenliğimizi hiçe sayması, iktidarımızın yabancı sermaye ile nasıl içli dışlı olduğunu göstermektedir.»

Bültende siyasî bağımlılığın ekonomik bağımlılığın sonucu olduğu belirtilmekte, yabancı sermaye yurdumuzdan kısa sürede kovulamadığı takdirde Afrika sömürgeleri durumuna düşeceğimize dikkat çekilmekte, 1969 yılında örgütün elindeki bütün eylem olanakları ile bu konuda savaşacağı açıklanmaktadır.

İŞBİRLİKÇİLER VE YABANCI SERMAYE SOYGUNU

Dışişleri bütçesi görüşmelerinde ise Dışişleri Bakanı Çağlayangil yabancı sermaye konusuna ilişkin bir soruya «askerî üsler varken bir de ekonomik üsler çıkarmayın» diyerek kaçamaklı cevaplar veriyor. Yeraltı ve yerüstü kaynaklarına yapılacak her yatırım girişiminde, yabancı sermayeyi ve onun yüzdecisi yerli işbirlikçi burjuvaziyi birarada görmek olağan hale gelmiştir.

İşbirlikçi sınıflar koalisyonunun en belirgin temsilcisi AP emperyalizme kucak açma politikasında kararlı bir gidiş içindedir.

AP Büyük kongresinden sonra Parti Merkez Temsilciler Meclisinde, genel başkan yardımcılıkları dahil bütün seçimleri «yeminliler» denen işbirlikçi burjuvazinin tipik temsilcileri kazandılar. Bunun yabancı sermayeye güven verici bir gelişme olduğu kulis oyunlarında kulaklara fısıldanmıştır.

Doğan Avcıoğlu'nun «Türkiye'nin Düzeni» kitabında verdiği rakamlara göre A.B.D. Avrupaya yaptığı 8,1 milyar dolârlık sermaye ihracına karşılık 5,5 milyar dolârlık gelir transfer ederken bizim gibi bırakılmış ülkelere yaptığı 5,2 milyar dolâr sermaye ihracına karşılık çok daha yüksek bir kâr, 14,3 milyar dolâr elde etmektedir.

Bayarların Menderesleri başlattığı açık pazar siyasetinin sadık izleyicilerinin patron Kommer'e karşı bazı AP'lileri bile kızdıran «misafirperver» davranışlarının gerçek sebebi burada yatmaktadır: Bu büyük vurgundan pay koparmak çabası...

İktisatın Baran Tuncer'in «Türkiyede Yabancı Sermaye Sorunu» araştırması eserindeki rakkamlara göre yabancı sermaye yatırımlarının % 30,5 ü Amerika tarafından yapılmaktadır. 1965 yılı sonuna kadar yurdumuza çeşitli yollardan gelen yabancı sermaye yatırımları ile kamu aracılığı ile yapılan borçlanmalar 5 milyar 347 milyon liraya ulaşmaktadır. Bunun 1 milyar 850 milyon lirası Petrol Kanununa göre, 561 milyonu Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa göre gelmiştir.

Ereğli Demir - Çelik Fabrikaları için gelen sermaye 1 milyar 474 milyon, Sanayi Kalkınma Bankası kanalı ile gelen sermaye de 463 milyon liradır.

Hilmi Özgen 6 Ocakta Cumhuriyet Gazetesindeki yazısında bu rakkamları naklettikten sonra ilginç bir noktaya değinmektedir: Türkiyeye 1965 yılına kadar yapılan 5,3 milyar liralık yatırımın % 17,7'si İsviçre menşelidir. Yani Amerikadan sonra ikinci yatırımcı devlet İsviçre görünmektedir. Oysa İsviçre, Türkiye dışında hiçbir ülkeye direkt sermaye yatırımları yapmamaktadır. Buradan anlaşılmaktadır ki çeşitli yollarla İsviçre Bankalarına kaçırılan Türk parası uyruk değiştirip bir daha ana vatanını sömürmek ve tekrar kaçmak üzere Türkiyeye dönmektedir. «Kırk Haramiler masallarında olduğu gibi asrımızda da finans - kapital gangsterlerinin karanlık mağaraları Alp Dağlarının eteklerindeki İsviçre hudutları içerisinde bulunmaktadır.» diyor Özgen.

BEKLENEN SONUÇ : İHRACATIMIZDA DURAKLAMA

Yabancı Sermaye Sömürüsüne karşı Türkiye'yi bir açık pazar olarak tutmakta kararlı bir iktidarın, yıllardan beri, ihracatımızı arttırma gayreti içindeyiz, biçiminde nutuklar atması tam bir düzenbazlıktı. Nitekim bugün, B.M. Meclisi Plân ve Bütçe Komisyonunda, 1958 yılında ihracatımızın durakladığı, hatta 1967 yılına göre azalma gösterdiği konuşulmaktadır. Dış ticaretimizde esaslı bir kriz devresi belirtileri ortaya çıkmıştır. Vergi iadesi tedbiri dış ticareti arttırmamıştır. Tüccara 100 liralık ihracat için 21 lira vergi iade edilmektedir.

Birkaç tarım maddesinden meydana gelen ihracat ile emperyalizmin pazar iştahına karşı koymak, bir işbirlikçi iktidarın tabiatına aykırı düşerdi. İhracat ile ithalâtımızın dengesizliğini çok açık olarak gösteren bir rakkama İlhan Selçuk yakalamış: «İstanbul Ticaret Odasında 300 ihracatçıya karşılık 6 bin ithalâtçı tüccar kayıtlıdır.» İşbirlikçi burjuvazinin en tipik adamlarının üşüştüğü ithalât soygununu ortadan kaldırılmadıkça, yani millîleştirilmedikçe, yabancı sermayeye dur demedikçe, gayri millî ambalaj ve montaj sanayii rezaletini sona erdirmedikçe dış ticaret açığının kapanmasına imkân ve ihtimal yoktur.

Ekonomimizi daha fazla dışa bağlıyan, dış ticaret açığını 4 milyar liraya çıkaran, buna rağmen emekçi sınıflara zamları getirirken yatırımları destekleme bahanesiyle soyguncu özel sektöre milyarı aşan bağışlarda bulunan AP iktidarının hareket sınırları daralmakta, faşizm hevesleri uyanmaktadır.

GREVLER

Son zamanlarda grev hareketlerinin gittikçe artmakta olduğunu görüyoruz:

Geçen Salı sabahından beri, Karayolları Genel Müdürlüğü'ne bağlı 7 işyerinde, Karayolları İşçileri Sendikası üyesi işçiler greve başlamışlardır. Grevci işçilerin çoğunluğunu hizmet mukavelesi ile çalışanlar teşkil etmektedir. İşverenden istedikleri de, ücret zammı değil, işten çıkarıldıkları zaman, diğer işçiler gibi, kıdem ve hizmet tazminatı alabilmek, keyfî bir şekilde yapılan nakillerin önlenmesi gibi hususlardır. Bu mütevazi talepler karşısında işveren konuyu müzakereye bile yanaşmamakta, grevci işçilerin «işçi» niteliğinde olmadıklarını öne sürerek, grevin kanunsuz olduğu iddiasıyla mahkemeye başvurmaktadır. Kanunların yarattığı diğer bir sürü boşluk yanında, «işçi» niteliğinde olmak, «işçi» niteliğinde olmamak givi sun'i ayrımlar da her zaman işverenlerin işine yaramakta, binlerce işçinin haklarının kaybolmasına sebep olmaktadır.

Öte yandan Deniz Ulaş-İş Sendikası'na bağlı iki bine yakın işçi, Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat Genel Müdürlüğü işyeri ve gemilerinde Perşembe sabahından itibaren greve başlamışlardır. Üç ay önce müzakerelerin anlaşmazlıkla sona erdiği ve grev kararı alındığı, grev uygulamasına ise şimdi geçildiği bildirilmektedir.

Basın-İş Sendikası da Ankara'da «İş» Matbaasında 6 Ocak'ta grev başlatmış, «Şen-Yuva» Matbaasında da, ileri bir tarihte başlanmak üzere, grev kararı almıştır.

YENİ İKİLİ ANLAŞMA BİR GÖZ BOYAMADIR

B. M. Meclisi Bütçe Karma Komisyonunda Dışişleri Bakanı Çağlayangil, Amerika B. Devletleri ile Türkiye Arasında bir «Grev Belgesi ve Yargı Yetkisi» anlaşmasının imzalandığını açıklamıştır. Buna göre, iki memleket arasındaki ikili anlaşmaların yeri şekli ufak değişikliklerle tespit olunmakta, biçimsel rasyonlarla yetinilmektedir. «Anlaşmaların Nato çerçevesinde işbirliği esasına dayanması» Amerikaya karşı güvenliğimizde hangi garantiyi getirebilir, Natonun patronu bir numaralı emperyalist ülke Amerika olduğu sürece?..

«Türkiye'nin imzası alınmadan savunma tesisleri kurulamıyacaktır» maddesi, işbirlikçi bir iktidarla yönetilen Türkiye için ne ifade eder? Mevcut Amerikan ve Nato üsleri topraklarımızdan atılmadıkça Türkiye emperyalizmin ileri karakolu olmaktan kurtulabilir mi? «Üs» değil de «tesis» lerin Türkiye'nin kontrolunda olacağını belirten mad de birini kandırabilir, en yüksek rütbeli subayların bile içine giremediği, girse bile uzmanı olmadığı için anlıyamıyacağı, nükleer başlıklı silâhların bulunduğu askerî üsler var oldukça...

«Millî olağanüstü hallerde Türkiye kısıtlayıcı tedbirler alabilecektir» maddesi, U-2 casusluk u-

«Filistin millî bağımsızlık hareketi El - Fetih, açıkça ortaya koyar ki, bu savaşın objektif sonucu, bağımsız, demokratik, bütün vatandaşlarının eşit haklara sahip olacağı bir Filistin devletinin yeniden kuruluşudur.

olaylar

çağını gizlice uçuran, bizdeki üslerinden nükleer silâhını Pentagondan ateşliyecek bir emperyalist güce karşı Türkiye'nin güvenliğini pamuk ipliğine bağlamaktadır.

Kamu oyunda gün geçtikçe güçlenen Amerikan aleyhtarı eğilimleri yatıştırmak gayesiyle imzalanan bu ikili anlaşma, buna rağmen meclisten geçirilmemiş, yeni açıklanmıştır.

İki yıldır ikili anlaşmaların yeniden ele alınacağı hikâyesi beklendiği gibi bir kandırmaca ile geçiştirilmek istenmektedir.

Devrimcilerin bu kandırmacaya karşı halkı bilinçlendirmek üzere söyliyecekleri çok şey vardır.

SOYGUN DÜZENİNİ KORUMA KANUNU

Yerli işbirlikcilerin gayreti ile Amerikan emperyalizmi yurdumuzda askerî, ekonomik ve kültürel üslerini gün geçtikçe sağlamlaştırmaktadır. Bu desteğe rağmen iktidarın ekonomik politikası, memleketi batağa saplamaktan kurtaramamıştır. İktidar sıkıştığı köşeden terör kanunlarıyla kurtulma sevdasına kapılmıştır. 1969 seçimlerine bu bastonla girmeye hazırlanmaktadır.

T. C. K. değişikliklerinin ardından «Anayasa Nizamını Koruma Kanunu» adı ile yeni bir terör kanunu Adalet Bakanlığınca Başbakanlığa sunulmuştur.

«Millî bütünlüğe zarar verecek yayınlar», Komünizmin tessüsü maksadına matuf olarak, söz, yazı, haber, resim, karikatür ile **telkinlerde** bulunanlar..», «çok partili demokratik düzenin Türkiye' de yürümiyeceğini propaganda edenler..» için yeni cezalar getirilmektedir.

Bu kanunların hazırlığı içinde bulunan iktidar bunda başarıya ulaşırsa iki ucu sivri bir silâhla oynama girdabına yuvarlanmış olacaktır.

Terör kanunlarıyle Anayasa değil, soygun düzeni bir süre ayakta tutulabilir, fakat faşizm özentilerine karşı «hayır» diyecek güçler Türkiye'de var oldukça Kommer'in sindirme marifetlerine ve desteğine rağmen hiçbir işbirlikçi iktidar uzun süre ayakta kalamıyacaktır. İşbirlikçi sınıflar diktası veya peçeli faşizmi er geç büyük bir çatırtı ile yıkılmaya mahkûmdur.

ORTA DOĞU

İsrail ordusuna bağlı komandolar'ın, Beyrut hava alanına yaptıkları baskının akisleri devam ediyor. Lübnan'da, hükûmetin savunmada gösterdiği aczi protesto için, öğrenciler, işçiler, esnaf greve başladılar; ülkenin asayişini korumak görevini tamamen ordu birlikleri üzerine aldı. İçişleri ve Savunma Baknalıklarından sonra, Başbakan Abdullah Yafi de istifasını verdi; yeni kabineyi kurmakla sol eğilimli Raşit Keramî görevlendirildi.

Bir yandan da milletlerarası politika alanında hareketçilik devletler arasında görüşmeler devam etmektedir. Fransanın, son İsrail baskını üzerine, bu ülkeye, yedek parça dahil her türlü malzeme ihracını durdurması İsrail'de tepkiyle karşılandı. Böylece, 4 büyükler arasında, Fransa, Sovyetler'-den sonra, İsrail'e karşı en kararlı tutum takınan ülke oldu.

Sovyetler Birliğinin, geçen hafta, Batılı ülkelere sunduğu söylenilen plânın esasları, basında açıklandı. Buna göre :

- İsrail işgal ettiği topraklardan çekilmeli, bundan sonra Arap ülkeleri harp haline son vererek İsrail'i tanımalıdırlar. (Bu kısım 22 Kasım 1967 tarihli Güvenlik Konseyi kararlarına uygundur.)
- Bu işler, önceden tesbit edilecek bir süre içinde tamamlanmalıdır.
- Ortadoğudaki nihaî çözüm ve barış 4 büyükler tarafından garanti edilmelidir. İsrail - Arap sınırlarına uluslararası birlikler yerleştirilmelidir.
- İsrail Akabe körfezinden serbestce faydalanabilmeli, fakat Süveyş Kanalından faydalanması hususu bu antlaşmaya dahil edilmemelidir.

Sovyet plânı hakkında hükûmet merkezlerinde görüşmeler devam ediyor. Fransanın 4 büyüklerin müdahalesinden yana olduğu ötedenberi biliniyor. Amerikanın tutumu ise, herhalde, 20 Ocaktan sonra ortaya çıkacaktır. Arap devletlerinden, bu tasarı aleyhine henüz bir ses çıkmadı. Buna karşılık İsrail derhal tepki gösterdi. Diğer bir tepki de, Filistin sorununun çözümünde kendi, görüşlerini belirtmek suretiyle, dolaylı olarak, Filistin kurtuluş örgütlerinden geldi. El - Fetih ve Filistin Kurtuluşu Halk Cephesi (FPLP) örgütleri, eylemlerini koordine etmeğe karar verdiler ve iki hususta anlaştılar :

1) Her iki hareket, 22 Kasım 1967 tarihli Güvenlik Konseyi kararlarını ve bizzat Filistin halklarının haklarını göz önüne almayan hiçbir barışçı çözümü tanımıyacaklardır.

2) Her iki hareket, El - Fetih ve F.P.L.P., büyük Arap politik hareketlerinden, Nasırizm olsun Baas'izm olsun, bağımsızdırlar.

Ayrıca El - Fetih teşkilâtının, Paris bürosunca yayınlanan bir bildirisinde :

«El - Fetih hareketinin, 22 Kasım kararını ve Jarring'in arabuluculuk gayretlerini reddettiği ve Filistin halkının millî haklarını bilmezden gelen hiç bir çözüm yoluna razı olmayacağı» tekrarlandıktan sonra şöyle denmektedir :

«El - Fetih ve onun öncü ordusu olan El - Assifa'nın yürütmekte oldukları devrimci eylemin amacı, işgal edilmiş ve sömürgeleştirilmiş yurt toprakları üzerinde sürdürülecek silâhlı halk savaşı yoluyla, Filistin halkını hürriyete kavuşturmaktır.»

«—Devrimci savaşımız, sömürgecilik ve emperyalizme karşı yürütülen millî bağımsızlık savaşlarından esinleniyor. İsrail, sömürgeciliğin bir mahsulü ve emperyalizmin, arap halklarının ilerlemesine karşı koymak, bağımsızlık hareketlerini engellemek için yarattığı bir âlettir.

Filistin millî bağımsızlık hareketi El - Fetih, açıkca oratya koyar ki, bu savaşın objektif sonucu, bağımsız, demokratik, bütün vatandaşlarının eşit haklara sahip olacağı bir Filistin devletinin yeniden kuruluşudur.»

Şimdi, Ortadoğuda da, dünyada da her iyi niyetli kişi barış ister; ister ama...

Ülkesi işgal edilmiş ulusların da, bu olup - bit tiyi kabullenip «barışçı» olmalarını isteyebilirmiyiz? Bu ulusları sadece son savaşta toprakları işgal edilen Arap ulusları olara görüp, Filistin halkını görmezden gelebilir miyiz?

AYIKLA PİRİNCİN TAŞINI

rıfat ılgaz

Neden Çıkarıyorlar

Kahire'dekiEl - Ezher'de okuyan gençlerden on beşi, bir emirle vatandaşlıktan çıkarılmış bu yıl.

Oradaki bir Türk Gazetecisine dert yanıyorlar, El - Ezher'de okuyanlar :

«Biz burada okuyoruz ama, ne şeriatçıyız, ne de gerici!» diyorlar, «Neden vatandaşlıktan çıkarıyorlar bizi?»

Ne denir dinlerini öğrenmek için taaa Mısırlara kadar giden saf delikanlılara? «Şeriatçı olun, gericilik edin de etmesinler!» de denmez ya!...

Dış Ticaret

Gemicilerin yaptıkları grev üzerine bir gazetede şöyle bir başlık gördük:

«21 gemideki grev dış ticareti etkileyecek!»

Kimin dış ticaretini? Bizimki söz konusu olsaydı gazetenin sekreteri, «dış ticaretimizi etkileyecek!» derdi. Demek bizim dış ticaretimiz söz konusu değil! Öyle ya! Kuru üzüm yerine, dışarda, keçi gübresi yemezlerse, bizde dış ticaret mi kalır!..

İade

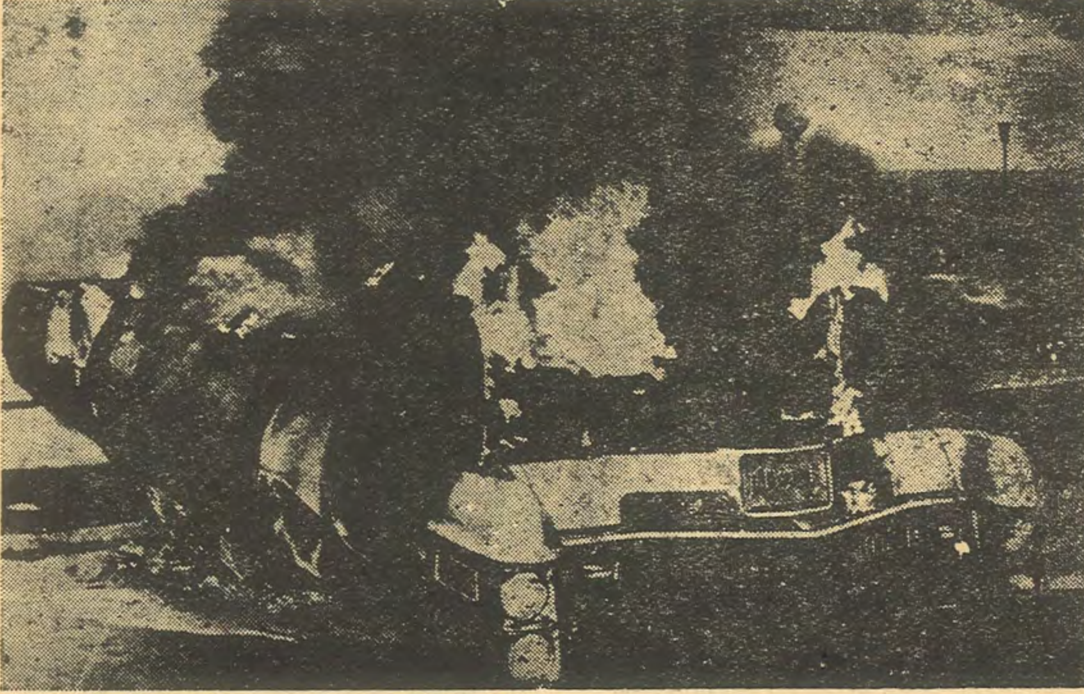
Kommer'in, Orta Doğu Üniversitesini ziyareti üzerinde yorumlar sürüp gidiyor. Rektör mü Kommer'i çağırdı, Kommer mi Rektöre «emrivaki» yaptı? Bu ziyaret hır çıkarmak için miydi, yoksa eskiden çıkmış hırları tatlıya bağlamak için mi?

Yorumlamalar sürüp giderken bir de baktık ki sayın İnönü için gazetelerde anlamlı bir haber:

«İnönü Kommer'in ziyaretini iade etti!»

Gördünüz mü pişkin politikacıyı! Baktı ki işler sarpa sarıyor, hemen Kommer'in ziyaretini iade! Her halde üzerinde kalmasın diye olacak!

Kommer olayı ve Türkiye'deki Kao-K y'ler

Vietnam'da halkı yıldırma ve antiemperyalist direnişi ezme hareketini yöneten adam.. Elçiliğe diplomatik karierden değil, CIA da uzun yıllar çalışıp yetiştirildikten sonra, Amerikan emperyalizminin belâ aradığı ülkelere diplomat olarak Johnson tarafından atanan adam... Türkiye'ye ilk geldiği gün, Türk basınına CİA'da 12 yıl «tahlilci» olarak çalıştığını gerine gerine, gözdağı verir gibi söyliyen adam... Etimesut Hava Alanına indiği dakika, binlerce antiemperyalist gencin, bu arada Etimesut'a beş otobüsü hınca hınç doldurarak gelen ODTÜ'lü gencin inançlı protesto gösterilerinden kurtulmak için kıyı bucak kaçan, arka sokaklardan sıvışan adam... Ve Johnson'un tayiniyle geldiği için, 20 Ocak tarihine kadar Nixon'a istifasını vermek zorunda olup, bu süre içinde Nixon'a yaranmak amacıyla tam bir CIA erbabı gibi davrandığını göstermek zorunda bulunan adam... Bütün bu bilgiler, Türk devrimcileri için yeni bilgiler değildir, ama biz gene devam edelim: Ve Türkiye... Amerikan emperyalizminin vesayeti altında bulunan, geri bir tarım ülkesi... Gemleri elinde tutmak için NATO'suyla CENTO'suyla, ikili anlaşmalarıyla, üsleriyle, atom başlıklı silahlarıyla, ajanları ve barış gönüllüleriyle, neşriyatıyla, filmleriyle, gazozuyla, cikletiyle, şirketiyle Amerikan emperyalizmi tarafından sıkıca denetlenen, dünyada ilk kez Ulusal Kurtuluş Sa-

Olay üzerine yayınlanan bildiriler

Kommer'in arabasının yakılması üzerine işbirlikçi çevrelerden gelen baskı ve terör havasına karşı devrimci kuruluşlar dayanışmaya geçmişlerdir. Bu cümleden olarak Devrimciler güçbirliği İstanbul örgütü başkanı Prof. İsmet Sungurbey yayınladığı bildiride:

Uzun yıllardan beri emperyalist saldırganlara millî kurtuluş savaşı vermekte olan kahraman Vietnam halkına karşı CİA'nın sindirme ve yıldırma uzmanı olarak çalışmış bulunan, bu yüzden de birçok ülkelerce istenmiyen ada milân edilen Kommer'in Türkiye'ye büyükelçi diye gönderilmesi, diplomatik bir skandal olmuş ve uyanık Türk gençliği bu skandalı şiddet ve nefretle reddetmişti.

Bu apaçık gerçeğe rağmen Kommer'in gençliğin millî heyecanını hiçe sayarak, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne gelmek cür'etini göstermesi, dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş yeni bir diplomatik skandal ve tahrik olduğu gibi, rektör Kurdaş'ın da fakülte dekanlarından gizliyerek kendisini Üniversiteye davet etmesi, sonra da bir üniversitenin başı olarak öğrencilerini her ne pahasına olursa olsun sonuna kadar savunmak görevini yerine getireceğine, henüz hiçbir mahkeme kararı olmaksızın kendi öz öğrencilerine hakaret etmesi, yataklarını toplatıp dışarı attırması ve onları polise jurnallemesi, gene dünyanın hiçbir üniversitesinde görülmemiş ölçüde akademik geleneklere ve dürüstlük kurallarına aykırı bir davranış, çirkin bir tahrik ve akademik bir skandaldır.

Kommer ve dostu Kurdaş şunu iyice bilsinler ki, Türkiye'nin anti-emperyalist, devrimci ve uyanık bütün gençleri sonuna kadar Atatürkçü gençliği destekliyecek ve emperyalizmin bu beceriksiz oyunlarının ortak sorumlusu olan Kommer'in geldiği yere dönmesi ve Kurdaş'ın görevinden çekilmesi için gene sonuna kadar savaşacaktır .

demektedir. Demokratik Devrim Derneği ise olayın ertesi günü ODTÜ öğrencilerine bir telgraf çekmiş, daha sonra bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride:

Türk gençliğinin ve son olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi gençliğinin mukavemet ve protesto hareketleri, Kommer'in temsil ettiği Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı tutumunun en tipik örneğidir.

Yaşasın tüm millî kurtuluş savaşları!..
Yaşasın tüm millî kurtuluş savaşlarının ilk kıvılcımını atan milletimizin gözbebeği devrimci gençlik!..

denmektedir. İşsizlik ve pahalıkla savaş derneğinin olay dolayısıyle yayınladığı bildiride ise:

İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği, Kommer ve Kurdaş'ın görevlerinden derhal çekilmelerini talebeder. Ve Atatürkçü, devrimci kahraman Türk gençliğini emperyalizme ve onun temsilcileriyle işbirlikçilerine karşı savaşında sonuna kadar destekliyeceğini kamu oyuna bir kez daha duyurur.

denmektedir. Devrimci Öğrenci Birliği ODTÜ lü kardeşleriyle dayanışma içinde olduklarını bildirerek:

Kommer, II. Millî Kurtuluş Savaşı'nı vermekte olan Türk halkının direncini kırmak için gönderilmiştir. Mustafa Kemal'in «İstiklâli Tam» ilkesine bütün benliğiyle sarılan devrimci ODTÜ öğrencilerinin giriştikleri protesto hareketinde yanlarında olduğumuzu bildiriyor ve tekrarlıyoruz! Kommer rahat etmiyecektir.

demektedirler.

vaşı vermiş olan ülke, Türkiye... Bu ülkede antiemperyalist hareket hızla kök salan filizler vermeye başlamıştır. Bu ülkede Amerikan emperyalizmi bazı kıpırtılar görmeye başlamıştır. Bu ülkede, yakında genel seçimlere gidilecektir. Amerikan emperyalizminin CIA örgütü bu ülkede durumu «vahim» görmeye başlamıştır. Denetimi daha da sıkılaştırmak gereğini duymaktadır. Devrimcilere baskı yapılmalıdır, kanunlar çıkartılmalıdır, baskı tedbirleri için ortam hazırlanmalıdır, devrimciler bölünmeli ve parçalanmalıdır. Ve bütün bu işleri erbabı yönetmelidir, erbabı!...

Devam edelim: Ve erbabı biner otomobiline, çeker forsunu, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlük biansı önüne, Üniversitenin göbeğine park eder. Hangi Ortadoğu bu? Beş otobüs dolusu antiemperyalist gençle erbabını nâzikâne karşılayan Ortadoğu! Öğrencilerinin yüzde doksan beş çoğunlukla antiemperyalist mücadeleye katıldığını ilân ettiği Ortadoğu... Gelir bu üniversiteye, şoförünü orada uyuklar bırakır, merdivenleri çıkıp Rektörün yanına buyur edilir. «Aziz dostu» Kurdaş'la beraber ve Dekanlarla müştereken öğle yemeği yiyecektir. İştahlıdır... Sonradan söylendiğine göre, «dâvetli bulunan»

Dekanlarla yemek yenecektir. Hangi Dekanlarla? «Dâvetli misafir» in gelişinden haberi bile olmayan Dekanlarla... Ama mizansen iyidir, hoştur; kolunda Rektör, aşağıda araba, (fısıltılara göre) damların ü zerine tele-foto kameralarıyla çıkıp objektif ayarı yapan Amerikalılar ve çorba, et, meyva... Derken bağrışır gençler, yanar araba; ve «aziz dostlar» pencerenin önüne gelip keşif yaparlar. İyi yanıyor mu araba? İyi bayıldı mı şoför? Kameraların objektifine tam ayarlandı mı gençlik? Gazeteciler sorar: «Yemek hakkında ne diyorsunuz, iyi miydi?» Cevap verir; «... **doğru dürüst bir yemek olmaldı, fakat sayın rektör beni büyük bir dostlukla karşıladı.»** Ve Rektör konuşur: **«Benim kanaatimce Türk-Amerikan dostluğu zayıflamış olarak değil, kuvvetlenmiş olarak ortaya çıkacaktır.»** Çıkmaz mı? Tabii çıkar: İki dakika geçmeden, gazeteciler daha olaydan haberdar olmadan, USİS haberler bülteni çıkar!

Peki ama, şu «rektör Kurdaş aziz dost» nereden çıktı? Çıkar bu bay arasıra ortalığa... Meselâ, Türkiye'de Başbakan arandığı zaman... Ve meselâ, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin su tesislerinin Morrison firması tarafından yapılması gerektiği zaman; ve müteahhit Morrison firmasının ihalede bir sürü mesele çıkartıp, olaylar basına geçtiği zaman... Ve şu zamanlarda da Rektör **«aziz dost»** Kurdaş'ın adı duyulur: Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği seçimleri yapılacağı zaman... Rektörün Sosyalist gençlerle arası pek iyidir de (!)...

Meselâ, gazetelerin yazdığı gibi, «dışarı çıkıp, elini avucuna vurarak **«namussuzlar...»** diye söylenmesini» bilir. Ve **«fikir özgürlüğü için mücadele eder.»** Ve sonra demeç verir: **«Bu iğrenç olayı tasvip etmediğimi ve faillerinin en şiddetli şekilde cezalandırılacağını ifade etmek isterim.»** Ve Kommer de konuşur: **«ÖDTU öğrencilerinden, bu birkaç kişinin büyük bir üniversite için bir iftihar vesilesi olup olmadığını sormak isterim.»**

«İfade etmek isterim...»
«Sormak isterim...»
«İfade ediniz...»

«Öğrencilerin ve öğretim üyelerinin büyük bir ekseriyetinin bu tecavüzle bir ilgisi olmadığını...»

Ve gazeteci çocuklar bağırır: «Yazıyor, yazıyooor! Kommer'in arabası yandı, yanıyoor! Gazeteler manşet çeker: Yandı! Tutuştu! Ters çevrildi!» Gerici basın ise haykırır: «Komünistler! Azgınlar! Yangın! Alev! Emir aldılar! Millet ödiyecek! Kommer! Alev! Hitler! Yangın! Reichstag! Tut! Vur! Yakala! Öldür!...»

Kelimeler ve olaylar birleştirilir: Kommer göreve fiilen başladı!

Tabii Senatör Mucip Ataklı Kurucu Meclisin Kuruluşunun 8. yıldönümünde 27 Mayıs Millî Devrim Derneği'nde yaptığı konuşmada devrimcileri güç birliğine davet etmiştir.

Güç birliğine davet ediyorum

Mucip Ataklı

Değerli konuklarımız!

Kurucu Meclis'in 8. kuruluş yıldönümünü idrak ediyoruz.

Bu mutlu günde, demokratik hayatımızda çok önemli bir yer işgal eden Kurucu Meclisin içimizde bulunan üyelerini 27 Mayıs Millî Devrim Derneği adına selâmlarken, kaybettiğimiz değerleri rahmetle anar, gerek ihtilâl döneminde, gerek sonrasında, demokratik düzene inançları ve kişilikleriyle katkıda bulunan diğer konuklarımıza da saygı ve sevgilerimizi sunarız.

13. 12. 1960 Tarihinde kabul edilen 157 sayılı kanunun 1. maddesinde beyan edildiği gibi, Kurucu Meclis, Türk Milletinin zulme karşı direnme hakkını kullanmak suretiyle onun adına harekete geçen Türk Silâhlı Kuvvetlerinin, meşruiyetini kaybetmiş olan idareyi 27 Mayıs 1960 Millî İhtilâli ile devirerek, meşrû iktidarı emanet ettiği Millî Birlik Komitesi ile, demokratik hukuk devletinin kurulması yolunda ve mevcut şartlara uygun olarak milletin en geniş manasıyla temsil gayesini gözeten ve bu kanun hükümlerine göre kurulacak olan Temsilciler Meclisinden teşekkül eder. Millî Birlik Komitesi, bu kanunun altında imzası bulunan başkan ve üyelerden kurulmuştur.

Bu kanun gereğince, 6 Ocak 1961 günü faaliyete geçen Kurucu Meclis, kısa bir süre içerisinde iki büyük görevi olan ANAYASA ve SEÇİM kanunlarını hazırlamak ve ulusumuzun ana davalarına çözüm getirecek esasları koyarak yeni meclislerin açılmasıyla fonksiyonunu bitirmiş ve Türk siyasî tarihinde unutulmaz bir yer işgal etmiştir.

Bugün o tarihî günlerin olumlu davranışlarının mümessillerini, 27 Mayıs'ın azimli sahiplerinin çatısı altında toplamanın ve o günü kutlamanın bahtiyarlığını duyuyoruz.

Feragat ve fedakârlıkla demokratik sosyal hukuk devletinin kurulmasında temel olan ANAYASA'mızın sahibi Kurucu Meclis'in bu değerli eseri ile bugün iktidarda olanlar, kendilerini de meşrû kılan Anayasaya taarruz etmeyi, onu çıkarlarının kazanç vasıtası hâline getirmek için çaba sarfetmeyi hâlâ dinmeyen bir kin, nefret ve intikam hissinin bir aracı saymaktadırlar.

Bu davranışları anlamak güç, tasvip etmek mümkün değildir.

Bu çatı altında toplanmış olanların eserlerini korumakla görevli ve sorumlu olduklarını hatırlatmayı fuzulî bulmaktayız.

Yalnız şunu unutmamanız gerekir ki, Kurucu Meclis'in hazırlayıp Türk Ulusunun tasvibinden geçen Anayasa'nın meşrû temeline oturan bugünkü iktidar, son büyük kongresinde Anayasa'nın başlangıç kısmını değiştirmek kararını almak suretiyle bir «Karşı İhtilâl» hazırlığına geçmiş bulunmaktadır.

Gene bu zihniyetin sahipleri, büyük bir Atatürkçü kitleyi komünist olarak göstermek cüretinde bulunurken, diğer taraftan bütün anayasa müesseselerine en çirkin isnad ve iftiraları yaptırıyor, partizanlık, asayişsizlik ve suistimal yollarını kendi çıkarlarına açık bulunduruyorlar.

Esefle ifade edelim ki, bu durum karşısında, oy menfaatı uğruna Atatürkçü cephenin siyasî kanatları ise idareyi maslahat yolunu tercih ediyorlar.

İhtilâle karşı olan zihniyet sahiplerinin, yani sömürme illetine müptelâ olanların bu tutum ve davranışlarının hissî ve maddî nedenlerini kabul etmek mümkündür. Ama bu davranışlar karşısında Atatürkçü ve devrimci cephenin hareketsiz kalışlarını tasvip etmek aslâ mümkün değildir!

Her yerde ve her zaman menfaatle bağlı olanlar, çıkarlarını korumak için her vasıtayı mübah sayarak birlik hâlinde bulunmuşlardır. Ve bugün de bulunuyorlar. İdealist Kemalist devrimciler ise, ancak tehlikeler kapıyı çaldığı zaman böylesine bir birlik gösterebiliyorlar. Bizim cephenin zaafı işte budur.

27 Mayıs Millî Devrim Derneği olarak, bütün devrimcileri, Atatürk'ün inançlı evlatlarını, tekrar, en az karşımızdaki menfaat şirketleri kadar birbirine bağlı olarak Atatürkçülük mihverinde toplanmaya dâvet ediyorum. Bu mihver, tam bağımsız, millî, lâik cumhuriyetçi, devrimci, halktan yana, sosyal adalet ve sosyal güvenlik ilkelerine demokratik sosyal hukuk devletidir.

Müşterek eserimiz olan yeni Anayasamızın da öngördüğü bu kavramları, ancak bunlara samimiyetle inanmış olanların GÜÇBİRLİĞİ kavrıyabilir ve ancak böylesine bir ideal birliği ile ulusumuzu mutlu geleceklere ulaştırabiliriz.

Gelecek günlerin büyük ulusumuza ve onun ülkücü evlâtlarına, uygar milletler düzeyindeki yerini almasına yardımcı olması dileğiyle hepinizi saygı ve sevgi ile selâmlarım.

Amerika Birleşik Devletlerinin «insan sermayesi» alması, bir ülkenin diğer bir ülkeden mâli yardım alması gibidir. Fakat «insan sermayesi» ni veren ülkeye hiç bir ödeme yapılmamakta, hiç bir çıkar sağlanmamakta, böylesine bir bağışın karşılığı verilmemektedir.

Emperyalizm pazarında yeni bir mal: İNSAN BEYNİ

Roberto Alvarez

«Dünyanın uluslarası bir pazar olma düşüncesi, kapitalizmin kendisi kadar eski bir düşüncedir. Fakat dünyanın insan beyni için bir pazar olma düşüncesi tamamen yeni bir buluştur. Amerika'nın uygulamakta olduğu bu yeni usul, başka ülkelerde büyük harcamalara mâlolan yatırım faaliyetlerini sekteye uğratmakla kalmayıp, bu ülkelerde yetiştirilmesi çok pahalıya mâl olan binlerce uzmanın Amerika'ya kaçmasına sebep vermektedir...»

Yukarıdaki satırlar Financial Times dergisinde Amerika'nın günden güne artan bir yoğunlukta uygulamakta olduğu teknisyen ve bilim adamları yağması üzerine yayınlanan bir makaleden alınmıştır. Batılı iktisatçıların deyimiyle «beyin kaçakçılığı», az gelişmiş ülkeleri büyük zararlara uğratmaktadır. Geri kalmışlığı yenmek çabasında olan bu ülkelerin en çok ihtiyaç duydukları kaynaklardan biri de teknisyen, bilim adamları ve uzmanlardır.

Bizzat Amerikan hükümeti tarafından yayınlanan istatistiklere göre, 1949'dan 1967'ye kadar 97 binden fazla bilim adamı, mühendis ve doktor yabancı ülkelerden Amerika'ya gelmiştir. Bu sayının 53 binini az gelişmiş ülkelerden gelenler teşkil etmektedir. Sadece 1962'den 1967'ye kadar beş yıl içinde 53 666 kişi Amerika'ya göç etmiştir. Bunların 10 686'sı bilim adamı yani matematikçi, fizikçi, kimyacı, biyoloji uzmanı v.b. olup, 27 877'si mühendis, 15 103'ü de doktordur.

Daha da yükselmesi mümkün olan bugünkü artış oranı içinde önümüzdeki yıllarda aşağı yukarı 48 bin doktor, mühendis ve bilim adamının Amerika'ya girme izni alacağını da hesaba katarsak, 1970 yılında dokuz yıllık bir dönemde 100 bin uzman Amerika'da yerleşmiş olacaktır.

Londra Üniversitesinde öğretim üyesi olan Prof. Titmus'un bu yeni pazarın yıkıcı nitelikleri hakkında yaptığı açıklaması oldukça anlamlıdır, «Amerika Birleşik Devletlerinin 'insan sermayesi' alması, bir ülkenin diğer bir ülkeden mâli yardım alması gibidir .Fakat 'insan sermayesi'ni veren ülkeye hiç bir ödeme yapılmamakta, hiç bir çıkar sağlanmamakta, böylesine bir bağışın karşılığı verilmemektedir.»

Daha doğrusu, bu 'insan sermayesi'ni yetiştirmek için bütün masraflar, bu gibi masrafları yapacak güçte olmayan ve fikir işçilerine büyük ihtiyaç duyan ülkeler tarafından karşılanmaktadır. Böylelikle bu ülkeler daha fazla açlık, yoksulluk, hastalık ve geri kalmışlığın acısını çekmek pahasına, kendi yetiştirdikleri fikir işçilerinin yağma edilmesine göz yummak zorunda kalmaktadırlar.

Fransız La Nation Européén dergisine göre, bir bilim adamının yetiştirilmesinde üniversite, laboratuar ve araştırma için gerekli masraflar 80 bin dolar tutarındadır. A.B.D. Sağlık Bakanlığı raporuna göre ise, bir doktorun yetiştirilmesi için gerekli masraflar 20 bin dolar tutarındadır. Aşağı yukarı aynı miktar bir mühendisin yetiştirilmesi için de gereklidir. Bu rakamlara göre Amerika'nın hiç para harcamaksızın kapkaç ettiği insan beyni sermayesi milyonlarca dolar değerindedir.

LATİN AMERİKA'DA BEYİN YAĞMASI

Yukarıda da belirttiğimiz gibi az gelişmiş ülkelerde ve özellikle Latin Amerika ülkelerinde zaten az sayıda olan değerli teknisyenlerin yağma edilmesi cinayet ölçüsüne varmıştır.

1966 yılında A.B.D. Adalet Bakanlığı Dairesinin bir açıklamasına göre, 1961 - 1965 arası beş yıllık dönemde Kanada ve Küba hariç olmak üzere Amerika kıt'asının bütün ülkelerinden 28 714 uzman, teknisyen ve kalifiye işçi A.B.D.'ye yerleşmiştir. Bunların 11 552'si üniversite mezunu, diğerleri ise belirli uzmanlık dallarında eğitim görmüş kalifiye personeldir.

Yine 1966 yılında Latin Amerika Göç Hareketleri Dairesinin bildirdiğine göre, her yıl 300'e yakın Latin Amerika'lı doktor A.B.D.'ye göç etmektedir .Bu sayı A.B.D.'de yılda 7,5 milyon dolara mâlolan üç tıp fakültesinden mezun doktorların sayısına eşittir.

Bu rakamlara Jamaica, Puetro Rico ve Virginia Adalarından göç edenler dahil değildir. Bu adalardan göç edenlerle Fransa ve İspanya'dan göç edenlerin sayısının toplamı beş yılda 40 bin kişidir. Bunlar, matematikçi, fizikçi, kimyacı, biyoloji, tarım ve fen bilimlerin diğer dallarında yetişmiş bilim adamları ve uzmanlardır.

A.B.D. tarafından yürütülen bu yağmanın kapsamını daha iyi değerlendirebilmek için Latin Amerika'da teknisyen ve uzmanların hangi şartlar altında yetiştirildiğini, bunların her birinin yetiştirilmesindeki zorlukları bilmek gerekir.

Bu konuda UNESCO ile Latin Amerika İktisat Kurulunun yayınladıkları raporda «bir ülkenin eğitim sistemi o ülkenin genel durumunu yansıtır» denilmektedir.

Robert Kennedy Amerika kıt'asının eğitim sorunları üzerine geniş çapta bir araştırma yapmıştı. «Eğitimden geçmemiş insanlar,» diyor Kennedy, «tecrit edilmeye mahkûm, yirminci yüzyılın dışına itilmiş, kendi ülkelerinde bile yabancı kişiler gibi yaşamak zorunda kalan insanlardır... İlerlemenin anahtarı olan eğitim Latin Amerika'da yürekler acısı bir bozukluk ve yetersizlik içindedir Lâtin Amerikada çağdaş toplumu kuracak ve yönetecek, yeterli sayıda eğitimden geçmiş kişiler yoktur. Halkın yüzde ellisinden çoğunun okumayazma bilmemesi iktisadî, toplumsal ve siyasal ilerlemeleri önlemektedir. Örneğin, Brezilya'da her 1400 çocuktan 1000'i ilkokul birinci sınıfa, 396'sı da ikinci sınıfa devam etmektedir. Bunlardan 169'u dördüncü sınıfı, 29'u da liseyi bitirebilmekte ve ve sadece 7'si herhangi bir yüksek okula girebilmektedir. Ve ilkokula giren her bin çocuktan sadece bir tanesi Üniversite mezunu olabilmektedir.

Üniversite öğrencilerinin yaklaşık olarak yüzde yirmisi hukuk fakültesindedir. Tıbda okuyanların oranı da aşağı yukarı yine yüzde yirmi olup, geriye kalan diğerleri edebiyat ve güzel sanatlarda okumaktadır. Öğrencilerin yirmide biri ülke için hayatî önem taşıyan ziraat öğrenimi görmekte, mühendislik veya öğretmenliğe ise hemen hemen hiç biri yanaşmamaktadır...»

Yukarıda, araştırmasının bazı bölümlerini aktardığımız Kennedy, nedense söz konusu mühendis ve doktorların yüzde ellisinin, doların cazibesine kapılarak yurtlarını terkettiklerini ve bizzat Kennedy'nin de temsil ettiği emperyalizmin kapısından içeri girdiklerini belirtmekten kaçınıyor.

Az gelişmiş ülkelerdeki aydınların, yurtlarını ekonomik nedenlerden ötürü terkettiğini hepimiz biliyoruz. Bunlar [illegible] eğer üniversiteden mezun olmayı başarmışlarsa, kendilerine lâyık bir iş bulamamakta veya iş bulsalar bile, aldıkları ücret yetmemektedir.

Öldürülen başkan adayı, araştırmasının bir başka yerinde şöyle diyor: «Latin Amerika üniversitelerindeki profesörler, geçinebilmek için, öğretim üyeliği dışında başka işlerle de uğraşmak zorunda kalmaktadır...»

Aynı sorunlar bütün geri kalmış ülkelerde yürürlüktedir. Bu, geri kalmış ülkeler için umut verici bir durum değildir. Döktükleri kan ve alınteri yetmiyormuş gibi şimdi de bu ülkeler kendi yetiştirdikleri en değerli elemanları yitirme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Yurdundan ayrılmayan uzman kendi yurdunda yararsız bir hale gelmekte ve az gelişmiş ülke onun yaratıcı gücünü kullanma yollarını bir türlü bulamamaktadır.

Böylece Amerika kendi üniversiteleri için büyük yatırımlara girişmektense, emperyalist pençelerini az gelişmiş ülkelerdeki aydınlara doğru uzatmakta ve hiç bir masrafa katlanmaksızın onları kendine çekmektedir. Amerikan emperyalizminin gözü öylesine dönmüştür ki, en ufak bi rrahatsızlık duymadan amaçlarını açık açık söyliyebilmektedir:

«Eğer iyi teşkilâtlandırılırsa, göç hareketleri bizim en değerli kaynaklarımızdan biri olabilir..» diyor Dean Rusk.

Johnson'un özel danışmanı Parkins ise daha da ileri gidiyor: Artık, 'Özgürlüğü teneffüs etmek için yalvaran yorgun, yoksul ve zavallı kitlelerinizi bize verin' demiyeceğiz, 'bize en zeki, en akıllı, en yetenekli vatandaşlarınızı gönderin, el emeğine ihtiyacımız yok, o işi makinalarımız görüyor!' diye sesleneceğiz.»

Bu durumda, karanlık bir geleceğin eşiğine varmak üzere olan az gelişmiş ülkeler için tek çıkar yol, Amerikan emperyalizmi tarafından boyunlarına sarılan ipi bir an önce koparmak, kurulu toplumsal ve ekonomik düzenlerini kökten değiştirmek ve şimdiye değin durmadan yağma edilen tüm kaynak ve imkânlarını çağdaş toplumun kurulması yönünde kullanmaktır.

Sosyalizm ve Özgürlük

M. Nuri GÜL

Burjuva, bireyin özgür olduğu sanısından kendisini kurtaramaz. Ama birey, hiçbir zaman özgür değildir. Ancak toplumsal imece ile özgürlüğe erişir. Ancak toplumsal güçleri kullanarak istediğini yapabilir.

Türkiye'de toplumcu geleneğin mirasçısı olarak ortaya çıkmış siyasal partinin önderi son zamanlarda sosyalizm sözcüğü ile özgürlük sözcüğünü bir araya getirerek, yabancı kulaklara hoş gelebilen, gerçekteyse bir yanıltmacadan başka bir şey olmayan düzmece bir deyim attı ortaya. Sanki bir özgürlükçü olan, bir de olmayan iki türlü sosyalizm varmış ya da var olmuş gibi bir ayırım yaparak, gene tarihteki bütün mücadelelerin özgürlük uğrunda yapılan mücadelelerden ibaret olduğunu söyleyerek, sınıf ve sınıf mücadeleleri gerçeğinden ve ana marksist ilkelerden çok öteye düşen Aybar'ın bu beyanları karşısında **Özgürlük** konusundaki sosyalist anlayışın ne olduğunu kısaca araştırmak faydalı acaktır.

Ünlü savunmasında Dimitrov, "biz toplumcular, **şeyleri** doğru adları ile çağıran kişileriz", demişti. Toplumculuğun başta gelen gereklerinden biri ve birincisi budur. Her ortaya çıkan kimsenin belirli kavramlara ayrı ayrı anlamlar vermesi, tarihsel olaylar konusunda tarihsel maddeciliğin bilincinden uzak yorumlarda bulunmasıyla sosyalizm yapılmaz, ancak yozlaştırılır.

Sosyalizmin biliminden uzaklaşmakla sosyalizm yapılmaz. Sosyalizme en karınca kararınca bir katkıda bulunmak için, hatta günlük olaylar karmaşığından belirli zaman ve koşullara en uygun marksistçe yorumu yapabilmek için, sosyalizmin bilimini, hem de iyi bilmeye gerek vardır. Üstelik, Türkiyemizde artık sosyalizmin temel sorunlarına ait bilgisizliğin özürünü bulabilmek imkânı da kalmamıştır. Artık marksizm, en olanaklı bir yabancı ülkedeki kadar genişliğine ve derinliğine öğrenilebilecek durumdadır. Kitap düşmanlığı edenlerin bütün çırpınmalarına rağmen, genç kuşaklar bugün marksizmi, kırk yıl önce 'fertçi sosyalizm' (!) parlak buluşunu kırk yıl sonra hâlâ tekrarlayanlardan daha bilinçli olarak öğreniyor, anlıyor. Bunu sağlayanlara şükranlarımızı iletmeyi borç biliyoruz.

Özgürlük, daha bir çok kavram gibi, insana kendiliğinden ve çok iyi biliniyormuş gibi gelen bir kavramdır. Dilimizin ucuna geliveren adâlet, güzellik, gerçek gibi genellemeler de öyledir.

Gene de, kitaplıklarımızdaki sözlüklerin bu sözcük için verdikleri tanımlamaları araştıralım. Hemen bütün sözlükler, özgürlük sözcüğünün tanımını, Türk Dil Kurumunun yayınlamış olduğu Türkçe sözlükten almışlar. Sözlüğe göre özgürlük, 'herhangi bir biçimde, herhangi bir koşula bağlı olmama; başkasının kölesi olmama hali'-dir. Özgürlük bu demekse, yok demektir. Çünkü her insan, doğadaki her cisim gibi ayni kanunlara, doğa koşullarına bağlıdır. Ayrıca sosyal bakımdan da içinde yaşadığı toplumun koşulladığı haldedir. Üstelik, içinde bulunduğu sosyal düzene ve ilişkilere göre başkalarına bağlıdır. Demek ki sözlüğün bize verdiği tanımlama, özgürlük konusunda bizi aydınlatmadığı gibi, yanılmamıza da sebep olabiliyor.

Özgürlüğün bir başka tanımı da insanın istediğini yapabilmesi, istediği şekilde hareket edebilmesidir. Özgürlük insanın istediği şekilde düşünmesi, istediğini ifade edebilmesi ve istediği eylemde bulunabilmesidir. Bu tanım, özgürlük konusunda daha doğru yönde düşünmemizi sağlamakla birlikte, biz önce özgürlüğün toplumcu düşünüş bakımından çözümlemesini yapmaya çaba gösterelim.

Toplumcu düşünüş özgürlüğün zorunlukla ilişkisini esas kabul eder. Zorunluğun bilincine varmadan, insanın içinde bulunduğu koşulların zorladığı durumları kavramadan istediğini yapabilmek olanağına sahip olmadığını anlamıştır. Bu konuda Anti-Dühring'in özgürlüğe ilişkin bölümünden bazı parçaları birlikte okuyalım:

«... Hürriyet zorunluğu bilmektir. **Zorunluk ancak, kavranılmadıkça kördür.** Hürriyet, tabiat kanunlarından bağımsız olmak rüyası görmek değildir; bu kanunları bilmek, onlarla birlikte mevcut olan imkânlarla onları bir plân dahilinde belirli maksatlar için etkili kılmaktır. Bu, hem dış tabiatın kanunları için mümkündür, hem de insanın beden ve ruh varlığını tanzim eden kanunlar için mümkündür; bu kanunlar gerçekte değil de, olsa olsa tasavvurda birbirinden ayırt edebildiğimiz iki ayrı sınıftan kanunlardır. **İrade de serbestlik, bundan ötürü, olayları bilerek karar verebilmek kabiliyetinden başka bir şey değildir.** (altını biz çizdik)

«Şu halde insanın belirli bir meseleye dair vereceği hüküm ne kadar hür verilmiş olursa, bu hükmün muhtevası **zorunlukla** o kadar çok tayin edilmiş olur; birbirinden ayrı ve birbiriyle çelişme halinde bulunan bir çok karar verme imçen, bilgisizliğe dayanan tereddüt, asıl bununla kânları arasında, görünüşte serbest irade ile sehürriyetsizliğini, kendisinin hükmetmesi gerektiği şeyin hükmü altında bulunduğunu ispatlar.

Demek ki hürriyet, tabiat zorunluklarının bilinmesine dayanan, bizim kendi üzerimizde ve dış tabiat üzerinde hakimiyetten ibarettir; böylelikle tarihî gelişimin bir ürünüdür, hürriyet.» (1)

İnsanı, nitelikleri bakımından hayvanlardan ayıran, insan kılan, sadece ve sadece toplumdur. Toplumun temel özelliği ise üretimdir. Yalnız başına bir insan istediği şeyi yapma yeteneğini bulamaz. Tek başına o, özgürsüzdür. Hemcinsleri ile işbirliği yapar, omuz omuza çalışır, üretim yapar, savaşır; özgürlüğe böyle ulaşır.

Dış realitenin bilincine varmasını sağlayan bilim, toplumsaldır. Duygularının bilincine varmasını sağlayan san'at, toplumsaldır. Dış realiteyi duygularına uygun kılmasını sağlayan, maddî hayat gereklerini ona sağlayan ekonomik üretim de toplumsaldır. İnsan ekonomik üretim yapabildiği içindir ki özgür olur, hayvanların özgür olmayışları ekonomik üretimde bulunmadıklarındandır. Ekonomik üretim, çevrenin, insan iradesine uygun olarak değiştirmek üzere ve insan iradesine uygun olarak ele alınmasıdır. İnsanı, istediğini yapmaya muktedir kılan da budur. İnsan istediğini ancak başkalarının yardımı ile yapar.

Bilinç dilin, bilimin, ve sanatın evrimi ile gelişir. Oysa bunların hepsi de ekonomik üretimden doğmuştur. Demek ki insanın özgürlüğü, ekonomik üretime dayanır. Ekonomik üretim ne kadar ilerlerse, uygarlık da o kadar daha özgür olur. 'Özgürlüğün bedeli ezelî uyanıklık değil, ezelî çalışmadır.' (2)

Özgürlüğün en önemli yanı, insanın istediği şeyi istemekte özgür olup olmadığıdır. İnsan neden o şeyi yapmayı ister? Neden onu yapmayı ister de başka bir şeyi değil? İnsanda bu isteği doğuran nedir? Bu, insanın o anda bilincini saptayan koşulların eseridir. Belirli bir aşamada ancak belirli şekilde saptanmış şeyleri isteyebiliriz. Ancak belirli ve bilebileceğimiz, bilincine varabileceğimiz şeyleri isteyebiliriz. Bilinç özel, son derece önemli bir eseridir, ekonomik üretimin. İnsanın bilincini toplum oluşturur. İnsan bilinci kendinden önceki bilinçlerin yarattığı ve kendisinden sonraki bilinçleri yaratacak olan bir aşamayı temsil eder. Kuşaktan kuşağa gitgide gelişerek, zenginelşerek, daima daha doğruya, daha kesine ve daha mükemmele doğru akan o muazzam hareketi belirtir.

Tarihsel ve diyalektik bakımdan ele aldığımız zaman, özgürlüğün insan aracıyla toplum tarafından hergün kurulmakta olduğunu ve arttırıldığını görüyoruz. İnsanlar, tarihsel olarak sosyal olarak belirli koşullar ve zamanlarda isteyebilecekleri şeyi isteyerek yapma uğraşına girişiyorlar. Bu toplumsal ilişkileri değiştirmek gereksinmesinde de böyledir, uzayı açma çabasında da. Özgürlük ekonomik üretimin sonucu olduğuna göre, insana en zengin istekleri isteyebilmek olanağını maddî ve manevî bakımdan sağlayan sosyalizm olduğu içindir ki, sosyalizmin özgürlükçü olanı diye bir deyim sosyalizme yabancıdır, bilimsel değildir. saçmadır. Sosyalizm, toplumun gelişmesinde, insanın şu anda varmış bulunduğu en yüksek aşamadır. Sınıflı toplumda egemen sınıfın özgürlüğünü sağlayan koşullar, egemen olmayan sınıfların mümkün olduğu kadar özgürsüz kalmalarını gerektirdiği için olur sınıf mücadelesi. Sosyalizmde sınıf mücadelesi sona ermediği için, asalak sınıflar, her fırsatta iktidara dönebilmek, sosyalist olmayan toplumu yeniden kurabilmek için, özgürlük deyimini bol bol kullanırlar. Eylemlerinde ve sosyalizmi yozlaştırma çabalarında en çok kullandıkları deyim özgürlüktür. İnsana en büyük özgürlüğü sosyalizm sağlar. Ancak sosyalizm sayesindedir ki insan sömürülmeden kendi kaderini kendisi saptayabilerek, barış içinde bir hayat yaşayabilir. İnsana savaş belâsını getiren kapitalist düzen, ekonomik bunalımların, işsizliğin, sömürülmenin, hastalığın, açlığın da tutsağı kılar insanı. Sosyalist düzende, ortaya çıkan çelişkiler, gereğince çözümlenebildikleri zaman, insanın daha da özgürleşmesine yardım ederler.

(Sayfayı Çeviriniz)

Sosyalizm ve Özgürlük

İnsanın ileriye doğru gitme çabasında, 'tarihin ve ekonominin **doğal sürecinin**, yerini, doğanın sürecinin, hareketinin, çelişmelerinin bilinmesi üzerine müesses **rasyonel** bir örgüte, bir plâna bıraktığı' (3) saat gelir.

Bu, 'Nihayet insanın, kendisini, sosyal olan, düşünüşü ve kontrolu dışında otomatik olarak işleyen kendi öz ürünlerine boyun eğdiren aliénation'u (yabancılaşmayı - M. Nuri) aşamasına müncer olan andır. Tarihin ve ekonominin ozamana kadar kör olan, nesnel olarak diyalektik kanunları nihayet bilinir ve etkileri kısılır. Zorunluk yerini özgürlüğe bırakır.' (4)

Sosyalizmin insana şimdiye kadar erişilmiş en büyük özgürlüğü sağladığını bilmezlikten gelerek özgürlükçü sosyalizm lâfını edebilmek, yanılgıların en büyüğüdür. Bu denli yanılgılara tutsak özgürlükçü sosyalistler (!) sapmanın batağına saplanıp kalmışlardır.

Bir de 'fertçi sosyalizm' öykUsü var. Sosyalizmin, en büyük özgürlüğü sağladığı bireydir, insandır. Sosyalizmin amaçladığı, insanın tüm özgürlüğünü sağlayacak olanakları üretebilecek maddesel hayat düzeyini sağlamaktır. Fert yeteneklerini geliştirme olanaklarını en iyi sosyalist düzende bulur. Fertçi bir sosyalizmden bahsetmek de bu yüzden lâf salatası yapmak anlamına gelir. En basit kavramlarda bile ne denli demogojilerin yattığını gösterecek en iyi örneklerden biridir bu durum.

Sözlerimizi, İspanya'da elinde makinalı tüfeği ile eylemi başında canını veren ünlü İngiliz marksisti Christopher Cauldwell'in 'Özgürlük' adlı denemesinden şu sözleri alarak bitirelim:

Burjuva düşünüşü, özgürlüğün, uğraş ve zekânın ödülü olan olumlu bir nitelik değil de toplumsal örgütlenmenin yokluğundan, onu engelleyen şeylerin var olmamasından oluşan olumsuz bir nitelik olduğuna inanır. Burjuva, bireyin özgür olduğu sanısından kendisini kurtaramaz. Ama gördük ki birey, hiçbir zaman özgür değildir. Ancak toplumsal imece ile özgürlüğe erişir. Ancak toplumsal güçleri kullanarak istediğini yapabilir.' (5)

KAYNAKLAR:

(1) ANTİ-DÜHRİNG — Birinci Kitap., F. Engels. Çev. M. Reşat Baraner. S. 182-183. Sol Yayınları.
(2) Studies in a Dying Culture — Liberty: a study in bourgeois illusion, Christopher Cauldwell.
(3) KARL MARX - Hayatı ve Eserleri. H. Lefebvre. Çev. M. Reşat Baraner. C. II, s. 111. Anadolu Yayınları.
(4) Aynı eser.
(5) Studies in a Dying Culture — Liberty: a study in bourgeois illusion. Christopher Cauldwell.

Taylan Benli ve Sencer Güneşsoy'un sosyalist gençlere çağrısı

Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı II. Başkanı Taylan Benli ve TMTF Başkanlarından Sencer Güneşsoy, güçbirliği yapmanın kaçınılmaz olduğu konusunda TÜRK SOLU'na bir mesaj vermişlerdir. Mesajı sosyalist gençliğe iletiyoruz:

Kardeşler!

Her başarı ya da başarısızlıktan alınacak dersler vardır. Samsun yürüyüşünün bir dağınıklıkla sonuçlanmasından çıkarılacak ilk ders, provakatörlerin bizi birbirimizden koparıcı davranışlarını kesin olarak önlemek zorunluğudur. Suçu birbirimize atamayız. Atatürkçü ve sosyalist gençliğin omuz omuza yürüttüğü antiemperyalist ve antifeodal savaş, kısır çekişmelerden, sen-ben kavgasından çok daha önemlidir. Provakatörlerin sizin ya da bizim aramıza sızması, savaşçı kimliğimize gölge düşürmemelidir. Eğer illâ kötü niyetli kişiler arıyorsanız, bunları kendi içinizde tanıyınız. Hesap açıktır: Bu bozguncuların sizin içinize sızmak istemeleri ihtimali daha fazladır.

Kardeşler, omuz omuza yürüteceğimiz savaş ile, bu topraklarda halkımıza kasteden unsurları silip süpürmek işten değildir. Büyük Ata'nın başarıya ulaştırdığı mücadele, halkımızın ve onun adına davranan gençliğin geleneği olmuştur. Bugüne değin hep bu kaynaktan güç aldık. Bilinmelidir ki, ortak gücümüz, yâni Atatürkçü ve sosyalist gençliğin güçbirliği, her engeli ezer geçer.

Ne Ergenekon aslanları barınabilir, ne de Ergenekon fareleri.

Mesajımızı içtenlikle kabul etmenizi dileriz.

Yaşasın Büyük Türk Milleti!

Yaşasın tam bağımsız demokratik Türkiye için mücadele!

Taylan BENLİ - Sencer GÜNEŞS

OKURLARA

- PTT ile abone olan okurlarımız posta makbuzlarının arkasına açık adreslerini ve hangi sayıdan itibaren abone olduklarını yazmayı lütfen unutmasınlar.
- **İkinci yılda eski makbuzlar tamamen hükümsüzdür. Bu makbuzlardan elinde olan varsa, bunları gazete adresine göndermelerini önemle rica ederiz.**
- Yeni yılda aboneler için 3 parçalı, sair gelirler için 2 parçalı makbuzlar kullanılmaktadır.
- **Hazırlanmakta olan Birinci Cilt (ilk 52 sayı) idarehanelerden alanlar için 50.— liradır. Taşradan istenirse posta masrafı aynı şekilde ilâve edilir. Ciltler hazır olduğu zaman hemen ödemeli olarak göndermemizi isteyen okurlarımız şimdiden sıraya girebilirler.**

Üniversiteleri kendi senatoları yönetir. Anayasa da 120. maddesiyle bu konudaki temel kuralı getirmiştir. «Üniversiteler, kendileri tarafından seçilen yetkili öğretim üyelerinden kurulu organları eliyle yönetilir ve denetlenir.» Oysa, 1959 tarihli kanuna göre, ODTÜ'ni yöneten ve denetleyen organ, tam tersine, kendi üyelerinden kurulu olmayan bir «Mütevelli Heyeti» dir.

Geri tepen bir oyun

Mümtaz Soysal

Ankara'nın dışında, Anadolu bozkırının ortasında yükselen güzel yapılara, içlerindeki agençliğin yurtsever davranışlarına bakıp ilk günlerin sinsi hesaplarını hatırlamamak mümkün değil. Müdafaa Caddesindeki küçük odalarda ilk hazırlıklar yapılırken kimbilir neler düşünülmüştü, neler? Demokrat Parti iktidarının ülkedeki uyanık çevrelerle çatışmağa başladığı, dış politikada da Amerika'nın Orta Doğu komisyonculuğunu yaptığı yıllardı onlar. Yepyeni tipte bir üniversite kurarken bir taşla kaç kuş birden vurulacaktı:

a) İktidarın davranışlarına karşı direnmeğe başlayan klâsik üniversitelilerin dışında, hükûmetin kolaylıkla değiştirebileceği öğretim üyelerinden kurulmuş «uslu bir üniversite» yaratılacaktı.

b) Bütün Orta Doğu bölgesi için büyük bir eğitim merkezi ortaya konacak, gelen gençlerin eğitilmesi yoluyla çevredeki çeşitli ülkelerin etkilenmesi ve belli bir politika çizgisine çekilmesi kolaylaşacaktı.

c) Hepsinden daha önemlisi, bu üniversitede verilen eğitim, temel felsefe ve zihniyet bakımından Atlantik-ötesinin veya daha genel bir deyimle anglosakson dünyasının anlayışını bu bölgeye de yerleştirmiş olacak, böylece hem Türkiye, hem de bütün Orta Doğu «becerikli» insan tipleriyle doldurulacaktı. Öğretimin ingilizce yapılması, üniversitenin bölgesel bir nitelik taşımasından, ya da çoğu zaman söylenildiği gibi, araştırma ve incelemenin kaynak zenginliğine kavuşturulmasından değil, daha çok bu «beyin yıkama» nın amaçları açısından önemliydi. Öyle insanlar yetişmeliydi ki bunlar bütün sorunlara İngiliz - Amerikan kafasıyla bakabilsinler, o kafayla düşünsünler, hattâ o toplumlarda da rahatlıkla kullanılabilecek insanlar hâline gelsinler. Anglosakson dünyası, kendi gereksinmeleri için öğütebileceği yeni bir «beyin tarlası» daha kazanmış olacaktı.

Temelsiz Özerklik

Hazırlık döneminin atlatılmasından sonra, 27 Mayıs 1959'da, yâni 27 Mayıs 1960 hareketinden tam bir yıl önce çıkarılan 7307 sayılı Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kuruluş Kanunu, bütün bu amaçları sağlayabilecek mekanizmayı da getirmiş oluyordu: Yönetim özerkliğine sahip olmayan ve ustaca kurulmuş bir «mütevelli heyet» eliyle istenen amaçlara yöneltilebilecek bir üniversite.

Bugün de aynı kanun yürürlüktedir. Ama, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, özellikle öğrencilerinin davranışları ve öğretim üyelerinden bir kısmının tutumları bakımından istenenden tam anlamıyla farklı bir üniversite hâline geldi. Hiç şüphesiz bu oluşumda Türkiye'deki nesnel koşulların ve gelişen düşünce akımlarının etkisi büyük. Ama, doğrudan doğruya, üniversitenin kuruluşundaki sinsi amaçların sezinlenmiş olmasını ve bunun türlü tepkilere yolaçmasını da hesaba katmak gerekir. Türkiye'yi ve bütün Orta Doğu'yu içinden fethetmek şeklindeki oyun geri tepmiş, oyunun tertipleyicileri en onur kırıcı tepkileri bu Üniversiteden görmeğe başlamışlardır.

Ancak, oyun henüz sona ermemiştir ve bunun oynanmasına zemin hazırlayan kanun maddeleri hâlâ ayaktadır. Herşeyden önce, şöyle bir yargıya varıp mücadeleyi yarıda bırakmamak gerekir: «ODTÜ'nde bugünkü devrimci ortamı yaratan, üniversitenin kendi kuruluş şekli ve bu kuruluş sayesinde elde ettiği olanaklardır; o halde bu yönetim şeklini saklı tutmak, üniversitenin devrimci niteliğini sürdürmek bakımından gereklidir; aman hiçbir şeye dokunmayalım!»

Durum hiç de böyle değil. Bir CIA görevlisinin «büyükelçi» sıfatıyla üniversiteye yaptığı ziyaret, şimdiki yönetim mekanizmasının kötüye kullanılabilme ihtimalleri üzerine dikkati tekrar çekmiştir. Onun içindir ki, ODTÜ'nün yönetiliş tarzı ve özerklik sorunları üzerinde durmak ve herşeyden önce durumun Anayasaya uygun olup olmadığını araştırmak bugün her zamankinden çok önem kazanıyor .

Anayasanın üniversitelere özerklik tanımak ve bunu ayrıntılarıyla düzenlemek için upuzun bir 120. madde getirmiş olması boşuna değil. Üniversiteler, bir ulusun geleceğini elinde bulunduran kadroların yetiştirildiği yerler. Görünürde ODTÜ de üniversitelere genel olarak tanınmış olan bu özerklikten yaralanır durumdadır: Orada da bilim özgürlüğü olacak, oradaki öğretim üyeleri ve yardımcıları da üniversite dışındaki makamlarca görevlerinden uzaklaştırılamıyacaklar, serbestçe araştırma ve yayında bulunabileceklerdir.

Ama bu özerklik ancak görünüştedir ve O.D.T.Ü'nin yönetimindeki bazı temel nitelikler özerkliği temelinden zedelemektedir .

Dıştan Yönetim

Üniversiteleri kendi senatoları yönetir. Anayasa da 120. maddesiyle bu konudaki temel kuralı getirmiştir: «Üniversiteler, kendileri tarafından seçilen yetkili öğretim üyelerinden kurulu organları eliyle yönetilir ve denetlenir». Oysa, 1959 tarihli kanuna göre, ODTÜ'ni yöneten ve denetleyen organ, tam tersine, **kendi üyelerinden kurulu olmayan** bir «Mütevelli Heyeti» dir. 7307 sayılı kanunun 3. maddesindeki C bendi, «mütevellilerden hiçbirisi ODTÜ'nde öğretim üyesi, idareci ve müstahdem olarak vazife alamaz» diyor. Hattâ, aynı kanuna göre, Mütevelli Heyeti üyelerinin devlet memurları arasından olması da mümkündür ama, öğretim üyesi, asla! Mütevelli Heyetine yapılacak seçimleri de kanun doğrudan doğruya siyasal organa bırakmıştır: «Üyeler, Bakanlar Kurulunun kararı ve Cumhurbaşkanının tasdiki ile» atanacaktır.

Özerkliği ağır ölçüde zedeleyen bu duruma dayanak olarak, genellikle Anayasadaki bir başka hüküm ileri sürülmektedir: «Üniversiteler, kendi öğretim üyelerinden kurulu organlar eliyle yönetilir ve denetlenir» ama denilmektedir, yine Anayasaya bakılırsa, «özel kanuna göre kurulmuş devlet üniversiteleri hakkındaki hükümler saklıdır.»

Bu noktada biraz durmak ve kesin yargılara varmadan önce iyi düşünmek gerekir: «Saklı» tutulan nedir? Daha doğrusu, saklı tutulan hükümlerle hangi ilkeye bir istisna getirilmek istenmektedir? Özerkliğe mi, içten yönetim ilkesine mi? Bunun cevabı Anayasanın sistematiğinde, 120. maddenin kendi yapısında saklı. Getirilen istisna, özerkliğin istisnası değildir; çünkü, bilimsel ve yönetsel özerklikten sözeden birinci fıkrada yeralmamaktadır. Başka bir deyimle, «özel kanuna göre kurulmuş devlet üniversiteleri» nin özerk olmayabilecekleri söylenmek istenilmiyor; özerklik yine hiç istisna tanımayan bir temel kural olarak kalmaktadır. İstisna, «içten yönetim» ilkesine getirilmiştir; onunla ilgili fıkrada yeralmaktadır. Dolayısıyla, bunun kullanılması, hiç istisna kabul etmeyen «özerklik» ilkesiyle çatışmayacak şekilde olmalıdır. Oysa, 7307 sayılı kanunun kurduğu Mütevelli Heyeti, üyelerinin nitelikleri, atanış tarzları ve öğretim üyelerine kesinlikle kapalı oluşu nedeniyle, kesin olarak özerkliği zedelemektedir.

İşte, ODTÜ'nin rektörü de bu mekanizmayla seçilmektedir: Rektörü seçen, Üniversitenin kendi öğretim üyeleri değil, MütevelliHeyeti'dir. Oysa, öbür üniversitelerde rektör seçimi, bütün öğretim üyelerinin, yüzlerce kişilik kurullar halinde yaptıkları ve gizli oylamaya dayanan bir işlem.

ODTÜ'nin Kuruluş Kanunu, bunlar gibi daha bir sürü hükümlerle dolu. Bu hükümler, iktidar makamlarıyla ve dış çevrelerle birlikte yürütülebilecek «tehlikeli ilişkiler» bakımından son derece elverişli bir ortam yaratıyor. Bir üniversite, herşeyden önce, kendi kaderine sahip çıkabilmeli; kendisi hakkında alınacak kararları kendi öğretim üyeleri eliyle alabilmeli. Başka yerlerde öğretim üyelerinin yönetimine bir de öğrencilerinkini katmak söz konusuyken, ODTÜ'nin hâlâ dıştan vesayet altında tutulması kabul edilemez. Öğretim üyeleri kendi üniversitelerinin kaderine sahip çıkmazlarsa, bu sahipliğin tertemiz duygular taşıyan öğrenciler tarafından çok daha sert ve çok daha anlamlı bir şekilde ifade edilmesine de şaşmamalıdırlar. Bu nokta, ODTÜ bakımından olduğu gibi, tam özerkliğe sahip bulundukları halde, «tehlikeli ilişkileri» devam ettiren başka üniversiteler bakımından da önemli. Gelecek kuşaklar üzerinde oynanmak istenen oyun, en başta üniversiteler kanalından geçiyor. Oralarda özerkliğe sahıp çıkmak görevi de, herkesten önce, yeni kuşaklara düşer.

Gençlik

FKF Kongresinde millî-demokratik devrim Stratejisi kabul edildi

FKF 3. Genel Kurulu, 3 ve 4 Ocak tarihlerinde İstanbul'da toplandı. Geçen hafta da bildirdiğimiz üzere, ilk toplantı günü usûl tartışmalarıyla geçti. Eski yönetimin tüzüğü çiğneyerek Genel Kurul'a kabul etmek istemediği İzmir Yüksek Öğretmen Okulu Devrimci Kültür ve San'at Kulübü delegeleri, Devrimcilerin müdahalesiyle Genel Kurul'a alındı. Daha sonra, Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü'nün FKF'ye katılmak için on gün evvel başvurmasına rağmen, Merkez Yürütme Kurulu'nun bu konuda bir karar vermemesi üzerine, konu Devrimci Grup tarafından Genel Kurul'a getirildi. Küçük oy hesaplarıyla, İzmir Yüksek Öğretmen Okulu delegelerini Genel Kurul'a kabul etmek istemiyen, Ege Üniversitesi Fikir Kulübü'nü fesheden, Ankara'da Dil-Tarih-Coğrafya ve Hukuk Fakülteleri Fikir Kulübü kongrelerinde yolsuzluklardan medet uman yöneticiler, Hacettepe Sosyalist Fikir Kulübü'nün Genel Kurul'da temsiline de karşı çıktılar. FKF tüzüğü, Genel Kurul'un bütün üye kulüp delegelerinden oluşacağını öngördüğü halde, bu hükme aykırı olarak, Hacettepe Sosyalist Fikir Kulübü Federasyon'a katılması kabul edildiği halde, delegeler Genel Kurul'a kabul edilmedi.

Genel Kurul'un ikinci günü, gençlik içinde proleter sosyalizmini savunan devrimcilerle, oportünist parti yöneticilerinin gençlik içindeki bir avuç kuklası arasındaki mücadele şiddetlendi. Aybar ve Aren taraftarları, devrimci gençlerin karşısına yekvücut olarak çıktılar. Aralarında hiçbir ideolojik çatışma olmadığı, hareket içinde bir defa daha ortaya çıktı. Devrimci grubun sözcülerinden birinin de belirttiği üzere, **«Aybar ve Aren taraftarları arasındaki sandalye kavgası bitmiştir. Devrimciler karşısında, emperyalizmle barış ilân edenlerin, Aybar ve Aren oportünizminin mukaddes ittifakı hemen kurulmuştur.»**

Oportünizmin «mukaddes ittifak» ına karşı, devrimcilerin eleştirileri amansız oldu. Gündemin eleştiriler bölümünde devrimci grup dışında çok az delege söz aldı. Devrimci görüşleri dile getiren Erdoğan Güçbilmez, Doğu Perinçek, Sait Kozacıoğlu, Gün Zileli, Ömer Özer Turgut, Atillâ Sarp, Münir Aktolga, Mehmet Demir'in eleştiri ve görüşlerini toplu olarak belirtelim :

Türkiye'de sosyalist hareketin başına musallat olan oportünist parti yöneticilerine bağlı bir klik, oportünist parti yöneticilerinden aldıkları emirlerle FKF'ye yön vermek istemektedir. Bunların bugüne kadarki çabası, sosyalist gençleri oportünist yöneticilerin elinde bir dama taşı haline getirmektir. Nitekim Aybar-Aren oportünizminin telkinlerine boyun eğmiyen Doğu Perinçek ve arkadaşları bu sebeple yönetimden uzaklaştırılmıştır.

Oportünistlerin gençlik içindeki kuklaları, oportünist parti yöneticilerinin emriyle yönetimden uzaklaştırılan devrimcilerden sonraki yönetime damgasını vurmuştur. Bu yönetim, lâfta keskin devrimci olduğu nisbette, hareket te emperyalizmle uzlaşmakta, barış ilân etmekte, hattâ bu tutumları faşistlerle işbirliğine kadar varmaktadır. Elmalı'da toprak mücadelesi veren köylüye destek olan devrimcilerle, karşı parti yöneticilerinin emrinde bu dayanışmaya karşı çıkanlar bunlardır. 29 Nisan'da Ankara'da yapılan anti-emperyalist mitingte, faşistlerin saldırılarına karşı mücadele veren devrimcilerin saflarını da gene bu oportünist yöneticilerin emrindekiler bölmeye çalışmışlardır. Dolmabahçe'de Amerikan 6. Filosuna karşı yapılan gösteride, devrimci gençlerin önüne barikat çekmeğe çabalamaları da bu grubun eseridir. Kommer'in karşılanmasında devrimci mücadeleyi köstekleme tutumu son hadde varmış, Esenboğa havaalanına içkili olarak gelen Zülküf Şahin, hareketi baltalamak ve devrimci gücü köreltmek için elinden geleni yapmıştır. İzmir'de 6. Filo'nun gelmesine karşı anti-emperyalist hareketlerde, FKF, milli kurtuluşçu güçleri ve eylemi bölmeye ve parçalamaya çalışmıştır. Son olarak bunlar, faşist «komandolar» a hedef olarak devrimcileri göstermişler, faşizm karşısında dayanışmayı bile göze almamışlar, ihbarcılık etmişlerdir.

FKF'de üç aylık devrimci yönetim zamanında başlanan ve bilimsel sosyalizmin temel kitaplarının öğrenilmesi için yapılan eğitim çalışmalarına son verilmiştir. Gençliğin devrimci hareketini baltalamak isteyenler, sosyalizmin biliminden, iplerini ellerine teslim ettikleri parti yöneticileri gibi, «köhnemiş», «kalıplaşmış» fikirler diye söz etmişlerdir. Çekoslovakya'daki emperyalizmle işbirliğine varan Dubçek yönetimi, FKF'nin karşı-devrimci yöneticileri tarafından, tıpkı Aybar ve Aren gibi alkışlanmış, Çekoslovakya'daki karşı-devrimci hareket Johnson'la aynı paralelde «demokratlaşma» ve «liberalleşme» olarak nitelenmiş, FKF'nin bu yoldaki bildirileri TRT ajans bültelerinde okunmuştur.

Beş on kişiyi geçmiyen ve oportünist parti yöneticilerinden emir alan bu klik, dürüst ve fedakâr birçok genç arkadaşı etkiledikleri için, tehlikeli olmaktadırlar ve etkisiz bırakılmaları gerektiren sebep de bu noktadadır.

FKF'nin, somut eylemlerle ifadesini bulan, emperyalizmle uzlaşan bir yola girmesi, tutarlı ve doğru bir ideolojik tutumu olmayışından ileri gelmiştir. Küçük-burjuvanın yer yer karşı-devrimci çizgiye düşen kararsız ve tutarsız ideolojik tutumu, devrimci grup yönetimden uzaklaştırıldıktan sonra FKF yönetimine hâkim olmuştur.

Devrimci grup sözcüleri bu eleştirileri, FKF'nin devrimci bir yola girmesi için kabul edilmesi gerekli tezlerle tamamlamışlardır:

1 — FKF, oportünist parti yöneticilerinden emir almıyan, bağımsız karar veren bir örgüt olmalıdır.

2 — Faşist saldırı ve baskıların artmakta olduğu bu dönemde, sosyalist güçlerin örgütlü ve disiplinli birliği gerçekleştirilmelidir.

3 — Sosyalist gençliğin birliği, doğru ilkeler etrafında bir birliktir. İlkeye dayanmıyan, ideolojik özü olmayan birlik, aldatıcıdır ve dağılmaya mahkûmdur.

4 — Sosyalist gençliğin birliğine temel olacak ilkeler, sosyalizmin biliminin ilkeleridir. Sosyalizmin bilimi, yarı-bağımlı, yarı-feodal ülkelerde, sosyalizme giden yolun milli-demokratik devrimden geçtiğini tesbit etmiştir. Sosyalist gençliğin görevi, bilime uygun olarak, Türkiye'nin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde bütün millici ve demokratik güçler arasında devrimci dayanışmanın gerçekleşmesine çalışmaktır.

5 — Üç aylık devrimci yönetimin getirdiği «tartışmada hoşgörü, eylemde birlik» ilkesi ya-

---

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

Diyalektiğin kanunları 1

Bilindiği gibi, diyalektik, bir yöntemdir, bilimsel bir yöntemdir. Marksist felsefenin, tarihî maddeciliğin yönetimidir. Metafizik bunun tersidir (Türk-Solu 14. sayısına bakınız).

Diyalektiğin kanunları vardır :

1. Herşey birbirine bağlıdır **(Karşılıklı etki ve evrensel zincirleme bağlantı kanunu). Hiçbir şey doğal ya da sosyal koşullarından, çevresinden tecrit edilerek kavranamaz. Gerçek bir bütündür. Ama birbirinden ayrı, ilişkisiz şeylerin bir araya yığıldığı bir bütün değil. Herşey birbirini etkiler ve şartlandırır. Her hareket, her çaba diğerlerine ilişkin olarak ve onlara oranla değer kazanır. Diyalektikçi hiçbir şeyi raslantılara bırakmaz.**

2. Her şey biçim ve durumunu değiştirir, değişir. **(Evrensel değişiklik ve sürekli gelişme kanunu) Her şey devim (hareket) halindedir. Gerçeğin özü devimdir, süreçtir. Toplum için de, doğa için de aynı kanun geçerlidir. En genel anlamıyla devim bütün değişiklikleri, basit bir yer değişikliğinden, mekanik bir hareketten düşünceye kadar bütün süreçleri içine alır. Her şey bir başka şeye dönüşür. Hiçbir şey yok olmaz ve hiçbir şey yoktan var edilemez. Evren durmadan değiştiği içindir ki bir «ilk devindirici» ye ihtiyacı yoktur. Evren devinme olanağını, dönüşme-değişme olanağını kendi içinde taşır. Devim (hareket) maddenin var oluş tarzıdır. Devim dışında hiçbir madde hiçbir şey yoktur, nasıl ki maddesiz bir devim de aynı derecede anlaşılmaz bir şeydir. Evrenin uzaydaki devimi; her bir gök cismi üzerindeki daha küçük kitlelerin mekanik devinmeleri; ısı, elektrik akımı, manyetik akım biçiminde moleküllerin titreşimleri; kimyasal ayrışımlar, bireşimler; organik hayat: Evrendeki her bir tek madde atomu belli bir anda bu devim biçimlerinden birine ya da birkaçına birden katılır. Gerçeği bu yönlerinden, bu görünüşlerinden birine, süreci, sürecin bir anına indirgemek gerçeğin diyalektiğini bilmemektir.**

BU KÜSTAHLIK AFFEDİLMEMELİDİR : Kom mer'le el sıkışan Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay, diplomatik nezaket kurallarına uyarak hafifçe öne eğilmiş, fakat buna mukabil Kommer, dimdik durarak bu nezaketi suiistimal etmiştir. Hatırlanacağı üzere eski ABD elçisi Hart, Süleyman Demirel'in elini, eli cebinde sıkmıştı. ABD elçilerinin bu küs tahlıklarının önünün mutlaka alınması ve gereken karşılıkların verilmesi zorunludur.

olmadığının kanıtıdır.

Nixon, itibarını tamamen yitirmiş, insan içine çıkamaz hale gelmiş bir Johnson'un mirasına konmaktadır. Hiç değişiklik yapmadan, aynı başarısızlık yolunu izlemesi, politik bir davranış olamaz. Nixon, ve onun arkasındaki kimseler, Amerikan emperyalizminin çıkarlarını daha ustaca, daha akıllıca savunma yollarını arıyacaklardır. Bunların daha ılımlı davranışlara yönelmeleri mümkündür. Daha şimdiden, birçok meselelerde Amerika ölçüleriyle ilerici sayılabilecek görüşleri savunan Walter Lippman gibi bir yazar, Nixon'a bu bakımdan kredi açmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, Nixon'un partisi olan Cumhuriyetçi Parti, Johnson'un partisi olan Demokrat Parti'den genellikle daha muhafazakâr bir siyasî örgüttür. Rooswelt gibi, Kennedy kardeşler gibi, Amerikan toplumunda bazı reformlardan yana olan liderler, Demokrat Parti'den gelmişlerdir. Ama unutmamak gerekir ki, çok heterojen bir örgüt olan Demokrat Parti, aynı zamanda ırkçı güneyin de geleneksel partisidir. Amerikanın en geri bölgesi olan güney eyaletleri Abraham Lincoln'un kurduğu Cumhuriyetçi Parti'ye tarih boyunca soğuk davranmışlardı rve bu geleneğin izleri hâlâ sürmektedir. Üstelik,

Demokrat Partinin, Amerikan toplumunda pek önemli bir yeri olan gangsterler dünyasıyla çok sıkı bağları vardır. Ve örneğin, Newyork'da gangsterlerle sarmaş dolaş bir Demokrat Parti örgütü olan Tamany Hall'ın ipliğini pazara çıkaran ve gangsterlerle ortaklık kurarak siyasî ve ticarî işler yürüten Demokrat politikacıları adalet önüne getiren, Cumhuriyetçi Partili Newyork Savcısı Thomas Dewey olmuştur. Ve Nixon'un başa geçmesiyle Kennedy kardeşlerin öldürülmeleri komplosunun içyüzünün ortaya çıkabileceğini sanan kimseler eksik değildir.

Bütün bunlar göz önünde tutulunca, Nixon'un iflas etmiş bir politikada direnmemesi ve daha hesaplı bir yol izlemesinin mümkün olabileceği düşünülebilir. Nixon'un, casuslukla diplomatlığı şahsında birleştiren, adı dünya ölçüsünde kasaba çıkmış bir kimsenin Ankara'ya Büyükelçi olarak tayini, Türk ulusuna hakaret niteliği taşıyan ve Türkleri mânen yaralıyan bir kimsenin formalite gereği sunduğu istifasını kabul etmesi de mümkündür.

Üstelik, Kommer'in elçi olarak tayininin, Amerikan diplomasisi çevrelerinde herkesçe olumlu karşılanmadığı da tahmin edilebilir. Amerikan dışişleri bakanlığı ile CİA arasında dünyanın birçok yerlerinde sürtüşmeler olduğu bilinen birşeydir. Kurallara göre diplomat açıkça casusluk yapamaz. Amerikan diplomatları arasında da resmen casus olan bir kimseyi meslekdaş durumunda görmekten üzüntü duyanlar herhalde eksik değildir. Bu da Nixon'u istifaya kabul etmeye doğru iten bir etken sayılabilir.

Yani bizce bay Kommer'in bu ayın 20'sinden sonra tası tarağı toplayarak yurdumuzdan geldiği gibi gitmesi ihtimali yok değildir. Oysa, besbelli ki, başta CİA, İohnson'a bu tayini yaptıran güçler, bu zatı burada görev başında görmek istemektedirler. Bu şartlar içinde, bugünedek Amerikanofilliğini ılımlı bir görünüş altında yapan rektör Kurdaş, olup bitti niteliğindeki gizli davette bulunuyor ve elçilik otomobilinin yakılması için gerekli şartları hazırlıyor.

Bu durumda bay Kommer, bir bakıma mağrur duruma düşmektedir. Zavallının arabası mal mülk güvenliğini hiçe sayan kötü kişiler tarafından yakılmıştır. Ve gerici basının ağzına «Türk konukseverliği» ile ilgili bir sakız verilmiştir. Bu durumda Nixon'un istifayı kabul etmesi bir hayli zorlaşmaktadır. Kabul ederse, Amerika zor karşısında gerilemiş olacaktır. Amerika, itibarını koruması için direnmelidir ve Kommer'i herşeye rağmen yerinde tutmalıdır. Tıpkı, İstanbul olaylarından sonra, Zafer Bayramımızda Altıncı Filo'yu İzmir'e gönderdiğinde yaptığı gibi, Amerika gerilememelidir!..

Diplomasi ve casusluk tarihinde buna benzer oyunlar çok oynanmıştır. Ve emperyalizmin gönderdiği provokatörlerin yerli unsurların destek ve işbirliğinden yararlandığı çok olmuştur.

Olayla ilgili olarak gazetelere ilk ulaşan haberin USİS tarafından dağıtılan büyükelçinin bildirisi olduğu söylenmektedir. Amerikan haberler servisinin bu kadar hızlı çalışmasına hayranlık duymamak elden gelmiyor! Azınlık Türkçesi kokan bu bildiride, «böyle bir olayın bizzat Birleşik Amerikanın geniş dostane destek sağlamış olduğu bir okulda cereyan etmiş olması bilhassa şayanı teessürdür» denmektedir. Yani, Amerikan büyükelçisi, «besle kargayı, oysun gözünü» demekte ve ODTÜ'ye yapılan devede kulak Amerikan yardımı karşılığında Amerikan Emperyalizmine sadakat talep etmektedir.

Büyükelçi, bildirisinde ayrıca olayın Üniversite eğitim kadrosunu ve öğrencilerini temsil etmeyen ufak bir bozguncu grubunun eseri olduğunu da iddia etmektedir. Biz o görüşte değiliz. Ama belki de öyledir. Bu durumda bay Kommer'e bu iddiasını ispat etmek düşmektedir. Örneğin şöyle: Rektör Kurdaş, kendisini bir kez daha davet eder ve bu sefer davet herkese duyurulur ve sayın elçi o ufak bozguncu grubundan başka türlü düşünen öğrenci kütlesinin ve öğretim üyelerinin sevgi gösterileri arasında Üniversiteye gelir ve yemeğini yer. Ve tabii, o sevgi ve bağlılık tufanı içinde, küçücük bozguncu gru bu, sesini çıkarmaya cüret edemez. Gerçekten bay Kommer Vietnamda alıştığı uslûpla kaleme aldığı bildirisinde millîci Türk gençliğine hakaret niteliiğndeki sözlerini ispat etmeli ve bu dediğimizi yapmalıdır.

Bize öyle gelir ki, büyükelçi, yukarıda çizdiğimiz tablodan çok değişik bir manzarayla karşılaşacaktır. Gerici, Amerikancı Babıâli basını, Türk'ün konukseverliğinden söz ede dursun, gerçek Türk kamuoyu bir CİA ajanının Türkiye'ye elçi olarak atanmasını hakaret saymaktadır ve du davranış karşısında öfke duymaktadır. Siyasî iktidar, Kommer'e «onay» ını verirken, Amerikan vesayetine boyun eğen kişiliksiz dış politikasının bir yeni örneğini sunmuştur. Dışişleri Bakanının Millet Meclisinde bu konudaki savunması hiç de tatmin edici değildir. MİT'in eski başı

General Naci Parkel'in emekliliğini rahat geçirsin diye elçilik görevine atanması başka şeydir, adı dünyada «Vietnam kasabı» na çıkmış bir bay Kommer'in Türkiye'ye Amerikan Büyükelçisi olarak atanması başka şeydir.

1930'larda, henüz Atatürk sağken, Hitler iktidarı Von Papen'i Ankara'ya büyükelçi olarak göndermek istemişti. Von Papen, meslekten askerdi. Birinci Dünya Savaşında, biz Almanya'nın müttefiki iken, istihbaratta çalışmış ve Amerika

Birleşik Devletlerindeki sabotaj ve casusluk eylemini yönetmişti. Von Papen önemli bir kişiydi. Katolik Nasyonal Partisinin liderliğini etmiş ve Hitler'den önce bir süre Almanya'da başbakanlık yapmıştı. Von Papen İçin onay almak üzere Ankara'da nabız yoklandı. Atatürk onay vermedi. Cevabı «ben casusun elini sıkmam!» oldu.

Atatürk'ün davranışı doğruydu. Casusa elçi olarak onay verilmez. Hele Türk ulusunun, bütün dünya halklarıyla birlikte kahramanlığına hayranlık duyduğu Vietnam Millî Kurtuluş Savaşçılarının kanına elini bulaştırmış olan bir kimseye hiç verilmez. Böylesinin eli sıkılmaz.

Onun için, bizce olayın baş sorumlusu Kommer'e onay veren AP iktidarıdır.

Bu bir «Foto - Şaka» değil! Kommer ile Kurdaş'ın araba yandığı sırada çekilmiş resmidir.

DİKKAT

3. sayfa ile 13. sayfa yer değiştirmiştir. Özür dileriz.

Erdost'un Kitabı Üzerine

Ahmet Say

Sayın Aybar'ın «Türkiye Sosyalizmi» olarak isimlendirdiği görüşlerini bilimsel açıdan eleştiren Muzaffer Erdost arkadaşımızın 'TÜRKİYE SOSYALİZM VE SOSYALİZM' adlı kitabı üzerine söyliyeceklerimizi birkaç not hâlinde belirteceğiz. Erdost'un bu kitapta öne sürdüğü görüşler ve meselelere yaklaşımı, bu konulardaki düşüncemizi en iyi şekilde dile getirdiği için, elbette ki burada sadece takıldığımız bazı noktalar üzerinde durmakla yetineceğiz.

«AMERİKANCI BÜROKRATLAR»

Erdost arkadaşımız, sayın Aybar'ın «... Amerika'ya karşı kurtuluş mücadelesi aynı zamanda

Ama - Komprador - Amerikancı Bürokrat ölçüsünün egemenliğine karşı bir mücadele biçimi alacak; yani sosyalizm için de bir mücadele olacaktır» cümlesindeki temel yanılgıyı ele alıp gereği gibi tahlil ederken, sayın Aybar'ın bulduğu bu «Amerikancı Bürokrat» sözünün büyük yanlışlıklar getirecek, icat edilmiş bir terim olması üzerinde durmamaktadır. Sayın Aybar, «Amerikancı Bürokratlar»ı sınıf olarak nitelerken,

Erdost bu nitelendirmenin yanlış olduğunu belirtmekte (sayfa 12), ve sonraki sayfalar boyunca geliştirdiği eleştirisinde Amerikancı Bürokratlar'dan **kesim** diye bahsetmektedir. Zaten, Erdost arkadaşımız, kitabındaki temel meselele-

ri bakımından böyle yanlışlar üzerinde durmak istemediğini de söylemektedir (Sayfa 12). Ama biz durabiliriz. Çünkü bu soy bir yanlış, hem bürokrat zümrenin karakterini (toplumsal tutumunu) kavramamızda konuya bulanıklık getirir, hem de bir terminoloji keşmekeşi yaratabilir. Bulanıklık getirmesi şöyle olur: Küçük burjuva kökenli bürokrat zümrenin devrimdeki yerini görmeye ve göstermeye çalışırken, bunların «Amerikancı» olabileceği yanılgısına düşülebilir. Terminoloji keşmekeşi ise şöyle yaratılır: «Amerikancı Bürokrat» olduğuna göre, «İngilizci», «Caponcu» vs. bürokrat kesimlerin de olabileceği söylenir ve hükümlerimiz iyice karışır.

Bu soy yanlışlara düşmemek için bir temel kural vardır.. Her sınıf ve zümre, ekonomideki gerçek yerinin gerektirdiği tutumu er geç benimser. Konumuz bürokrat zümre mi? Ele alıp tahlil eder ve tutumunu gösteririz, rengini ortaya koyarız; eğilimlerini ayrıntılarıyla hesaplıyarak yargımızı veririz. Ve artık «şu kesimi Amerikancı, bu kesimi İspanyolcu, öteki kesimi Anadolucu vb.» gibi konuyu bulandıran icat edilmiş terimlere yönelmek gereğini duymayız.

Türk toplumunda ekonomideki gerçek yerinin gerektirdiği tutumunu en belirgin biçimde benimsemiş gözüken toplumsal güç, bürokratlardır, asker - sivil aydın zümredir. Bu tutumun nasıl olduğu hakkında bugüne değin ayrıntılı tahliller göz önüne serildiğinden, aynı **sözleri burada tekrar etmeyi gereksiz buluyoruz.**

Yalnız şu var: Denebilir ki, «bürokrat zümrenin genel tutumu bizce belli olmasına rağmen, bu zümre içinde Amerikan emperyalizminden yana işlev gören bürokratlar da bulunmaktadır. Bunlara ne demeli?»

Devlet, iktidardaki sınıfın ya da sınıfların devletidir. Böyle olduğuna göre, özellikle yukarı kademelerde görev yapan bürokratların, iktidardaki sınıf veya sınıfların sözcülüğünü yapması doğaldır. Ve bizde bu durumda olan bürokratların niteliği, aslında bir tezahür olan «Amerikancı» lık değil, **«komprador burjuvazinin devletteki sözcüleri»** olmaktır. Üstelik, feodallerin de sözcüleri bulunduğunu görüyoruz; hatta, «takunyacılar» ile «medeniler» (!) arasında bazı sürtüşmeler olduğu da gözden kaçmıyor. Ama bürokrasinin üst kademelerinde koltuk kapmış bu üçbeş egemen sınıf sözcüsünün tutumuna bakarak, yarım milyonluk bürokrat zümrenin genel tutumunu, demokratik devrimci tutumunu yanlış terimlerle gölgelemeye hakkımız var mı?

KAPİTALİZM VE KÜÇÜK ESNAF

Erdost arkadaşımızın kitabında dikkatimizi çeken başka bir nokta ise, «küçük esnaf hakkındaki yargıları. Şöyle diyor Erdost: «Kapitalizmin açılıp saçılması, ilçelere ve köylere kadar uzanmasıyla birlikte, küçük burjuvazinin küçük esnaf kanadı, her yıl yeniden artmış ve 'sömürü yüzünden' yoksullaşmak şöyle dursun, bizzat 'sömürü' sayesinde her yıl biraz daha palazlanmıştır.» (Sayfa 50.)

Bu yargı da genel kurala aykırı gözüküyor: **«Orta sınıfın aşağı tabakaları —küçük satıcılar, dükkâncılar (...)— hepsi, küçük sermayeleri modern sanayinin boyutlarına erişmediği ve büyük kapitalistlerle rekabette yutulduğu için, (...) giderek proleteryanın düzeyine düşerler.»**

Ve 55. sayfada şu cümleyi ekliyor arkadaşımız: «Küçük burjuvazinin tamamını aşırı sömürü yüzünden yoksullaşmış saymak, sömürü eleştirisinin tipik karikatür unsurları olan manavı, kasabı, kabzımalı, bakkalı, oduncuyu, yani sömürüsünden şikâyet edilen küçük esnafı, sömürünün kurbanı olarak göstermektir.» Biz diyelim ki, varsın sömürü eleştirisini tipik karikatür unsurlarda arıyanlar, yanlış bir tahlil sonucu asıl sömürüyü kasapta manavda görsünler; biz gene de küçük esnafın sömürüldüğünü göstermekten kaçınmıyalım. Ve hemen ekliyelim: Sömürünün asıl kurbanı işçiler ve köylülerdir, fakat işçiler ve köylüler kadar sömürülmese bile, küçük esnaf da sömürünün üçüncü dördüncü derecede kurbanıdır.

Başka bir cümle üzerinde de durmak isteriz: «Çeşitli tarikatların ve mezhep sapkınlıklarının en geniş gelişme ve cepheleşme alanının Anadolu'da küçük esnafı kucaklamış olması... önemlidir.» (Sayfa 50.)

Dileyelim ki, «mezhep sapkınlıklarının en geniş gelişme ve cepheleşme alanı» sözleri, Erdost'un okurlarının dikkatini sadece küçük esnafa yöneltmez. Çünkü mezhep sapmalarının asıl alanı köylülerdir. Antifeodal mücadelenin ideolojileri olarak doğan mezhep sapmalarının «en geniş gelişme ve cepheleşme alanı» bizce köylüleri kucaklar. Ama şu da var: İdeolojisini mezhep sapmalarında bulan antifeodal köylü hareketleri, isyanlar, şehirlerdeki zanaatkâr ve esnafla ittifak kurabildiği ölçüde başarılı olmuştur. İttifak kuramadığı zaman, antifeodal köylü hareketleri başgöstermemiş demek değildir bu. Batıda ve bizim tarihimizde örneği pek bol...

BİR HUSUS DAHA

Meselelere bilimsel açıdan bakan herkesin görüşünü bugün için en iyi şekilde dile getiren ve yalnız aktüalitesine oturmakla kalmayıp, toplumumuzun sorunlarını açık ve soluklu bir ifade gücüyle, hem de edebiyatçılıktan gelme bir solukla göz önüne seren, terminolojiyi bütün ifade kısırlıklarını altederek çatır çatır yerli yerine yerleştirerek tuttuğunu koparan Erdost, arkadaşımızın bu kitabında, yadırgadığımız bir iki küçük husus daha oldu. Erdost baştan son sayfaya dek öyle bir tartışma gücü göstererek okuru sürüklüyor ki, sadece sayın

Aybar'ın makalesini tartışmıyor, aynı zamanda konuları kendi yargısı açısından da tartışarak, her yargısının hesabını hayret uyandıran ifade olanakları yaratarak veriyor ve okuru bu üstün hesaplaşma ortamına alıştırıyor. Bu durumda, bir yerde açıklanmamış bir hükümle karşılaşıldığı zaman, duraklamamak elde değil. Örneğin şu cümleye bakalım: «Ahîlik ve fütüvvet örgütü de feodal ve hatta kaynakları itibarıyle klan aristokrasisi ideolojileri olan dinlerden doğarak yükselen bir tarikat töresinin, esnaf ve zanaat örgütüne kazandırdığı lonca yasalarıdır.» (Sayfa 45). Buradaki «klan aristokrasisi ideolojileri olan dinlerden» sözleri, okurun kitap boyunca alışageldiği o her yargıyı açıklama kaygusunun, her pürüzü hemen oracıkta gideriverme yeteneğinin dışında gözüküyor. Birkaç yerde, böyle duraklayıp yutkunuverdiğimiz oldu. Yargılar yanlıştır demiyoruz; açıklanmamış.

Ama eminiz ki Erdost onların da hakkından gelmesini bilir...

Devrim Şehitleri

Karl Liedkencht - Rosa Luxembourg

Rasih N. İLERİ

Hakim sınıfların uşakları sayısız devrimci öldürmüşlerdir. Türkiyemizde de Kâzım Karabekir'in (İtilâfçı ve İngiliz casusudur diye halka nümayiş yaptırın) diyerek Yahya kaptana öldürülmek üzere teslim edilen Ankara'ya Atatürk'ün dâvetlisi olarak giden Mustafa Suphi ve Ethem Nejat ile arkadaşları bu canavarlığın örnekleridir. 1789 Fransız devriminden bugüne kadar tutucu güçlerin öldürdüğü devrimciler, devrimcilerin öldürmek zorunda kaldığı zorbalara kıyasla bine bir oranından azdır. Lenin'in ölümü bile bir karşı devrimcinin zehirli kurşunlarının etkisi ile olmuştur. Hitler dünya milletlerini hunharca doğramadan önce bir milyonu aşkın Alman devrimci militanı, işçiyi liderleri ile birlikte öldürtmüştür. Endonezya'da, Yunanistan'daki vahşet ortadadır. 1919-1921 karışıklık yıllarında Almanya'da ellerinde silâhla ölenler dışında, soğukkanlılıkla ve misilleme olarak öldürülenlerin tablosu şudur: Aralarında üç solcu lider R. Lüxemburg, K. Liebnecht Kurt Eisner bulunan 345 cinayet sağcılar tarafından işlenmiştir, bu cinayetlere karşı verilen ceza ortalaması BİR AY İKİ GÜNDÜR. Solcuların öldürdükleri 19 kişidir, verilen cezalar 8 idam, 3 müebbet hapis, ayrıca ortalama 11 yıl 1 ay hapisdir. İşte burjuva adaleti.

●

Sovyet devriminden hemen sonra Alman bahriyesi ayaklanmış, işçi sınıfı Almanya'nın her yerinde harekete geçmiş, Emperator Vilhelm ailesi ile birlikte yurdunu terketmiş, Bavyera'da sosyalist bir cumhuriyet kurulmuş, işçi şuraları Berline, Hamburg'a hakim olmuşlardı, bütün dünya eğemen çevreleri bu şahlanışı bastırmak için ellerinden geleni yaptılar, bu arada Almanya'da iktidara gelen Sosyal Demokrat Partisi, parlamentarizm geleneklerinin esiri olarak burjuvazi ile işbirliği etmiş ve işçi sınıfı devrimini ezmiştir. Hitlerin şahsında Alman finans kapitalinin diktatörlüğünü, faşizmi iktidara getiren, on milyonlarca adamın ölümüne sebep olan yine bu revizyonist ve oportünist sosyalistler olmuştur. İşçi sınıfının demokratik öncülüğünü bilinçli kadroların, partinin öncülüğü olarak değil de bütün işçi sınıfının demokratik öncülüğü olarak yorumlayan, parti disiplininin bürokratlaşma şeklinde sapmasından korkan büyük devrimci Rosa Lüxemburg ile Karl Liebnecht zamanında devrimci bir parti kurmamanın, devrimci bir disiplin öngörmemenin cezasını hayatları ile ödemişlerdir. Alman Komünist partisi haline dönüşecek olan Spartaküscüler kongresinde Rosa 19 Ocak 1919 günü yapılacak olan seçimlere katılmak tezini savunmuş ve yenilmişti. Artık neticenin seçimde olmayıp silahta olduğunu, devrimci fırsatın kaçırılmasının ölüm demek olduğunu Lenin'in aksine görememişti, iç savaş başlamışken seçim söz konusu olamazdı.

●

15 Ocak 1919 günü hunharca öldürülen iki liderin hayatını özetliyelim:

Karl Liebnecht, Marx ve Engels'in arkadaşı Vilhelm Liebnecht'in oğludur. 1871 yılında doğmuş, sosyal-demokrasinin sol kanadına girmiş, solcu gençliği örgütlemiş ve 1907 yılında Genlçer enternasyonalini kurmuştur, o yıl Militarizm hakkında yazdığı kitaptan dolayı bir buçuk yıl tutuklanmıştır. Savaş ilân edilince (3.8.1914) Millet Meclisinde savaş aleyhtarı bir konuşma yapmış ve Enternasyonal kararlarını çiğniyen Sosyal-Demokrat meclis grubundan tek o savaş kredileri aleyhine oy kullanmıştır. Spartaküs mektupları şeklinde bildiriler çıkarmaya başladıktan az sonra askere alınmıştır. Zimmervald sosyalist konferansına cepheden yolladığı sınıf mücadelesi talep eden sert bir mektupla katılmış; 1 Mayıs 1916 günü askerden Berlinde savaş aleyhtarı beyannameler dağıtarak büyük bir işçi gösterisine sebep olmuş ve dört buçuk yıl kalebentliğe mahkûm olmuştur. 1918'de Alman ihtilâli kendisini serbest bırakınca işçi sovyetleri kurmuş ve Berlin işçi sınıfının ayaklanmasında Devrim Komitesi üyesi olmuştur, ancak Sosyalist Şeydeman, Noske hükümetini fırsat elinde iken yok etmediğinden ,az sonra hükümet tarafından tutuklanmış ve kralcı subayların bulunduğu Eden oteline Rosa ile birlikte götürülüp, oradan hayvanat bahçesine sevk edilmiş ve «kaçarken vuruldu» bahanesi ile von Pflugk-Hartung ve arkadaşları tarafından vurulmuştur, katiller beraat etmişlerdir.

Rosa Luxembourg

●

1941 yılında Osmanlı Devleti ve Alman Emperyalizmi broşürü Aziz Ziya tarafından yayınlanan ve 1968 yılında Anadolu yayınlarında Rosa Luxemburg (hayatı ve eserleri) hakkında ilginç bir kitap çıkan devrim şehidi Rosa Lüksemburg Türkiye'de az çok tanınmaktadır. 1870 yılında doğan Roza II Enternasyonal'ın sol kanadının lideri olmuş, Alman, Polonya, Rus işçi hareketine katılmıştır. En önemli kuramsal kitabı «Sermaye Birikimi» eseridir. Devrim stratejisi, sendikacılık, diktatörlük ve demokrasi hakkında bir çok eseri vardır. 1893 yılında Polonya Sosyal-Demokrat partisi kuruluşuna katılmış. 1897'den sonra Alman Sosyal-Demokrasisinin sol kanadında çalışmış, revizyonizmle savaşmıştır. 1905 Rus Devrimine Varşova'da katılmış, 1907'de Londra'da Rus işçi sosyaldemokrat partisi kongresine katılarak orada bolşevik grupta yer almıştır. Liebnecht'in kurduğu Spartaküs birliğine savaş yıllarında katılan Rosa hapsedilmiş, hapisten «Sosyal Demokrasinin krizi» borüşürünü yazmıştır. 1918 devriminde serbest kalınca Liebnecht ya nıbaşında Spartaküs Birliğinde savaşmış, karşı devrim Sosyal-Demokratların yardımı ile ağır basınca bir işçi evine gizlenmişler, 15 Ocak günü Liebnecht ile beraber yakalanarak Eden oteline götürülmüştür. Liebnecht öldürüldükten hemen sonra Roza Lüksemburg tegmen Vogel ve asker Runge'ye teslim edilmiş ve dipçikle başı parçalanarak ırmağa atılmıştır.

Karl Liebknecht

21 Şubat 1919 günü Bavyera'da seçimle iktidara gelen sosyalist lider Kurt Eisner, asil sınıfından Kont Arco-Valley tarafından vurulmuştur. Böylece Alman hakim sınıflarının seçime olan saygıları bir daha ispat edilmiş bulundu.

Devrim şehitleri hiç bir zaman unutulmıyacaktır.

Küba devriminin 10. Yılı

«Geçip giden 10 yıl boyunca, devrimcilik diplomasına sahip değildik, sadece devrimin ilkokul öğrencileri idik. Şimdi ikinci döneme giriyoruz ve yeni bir 10 yıla başlıyoruz.»

2 Ocak'ta Havana'nın ünlü «Devrim» meydanını dolduran bir milyon Kübalı'ya **Fidel Castro Ruz**, böyle sesleniyordu.

Yıllardır Castro ve Küba adlarıyla rahat uykularından olan Latin Amerika diktatörleri ve hakim çevreleri bu sözleri okuyunca ne düşündüler acaba? Herhalde, «iyi ki öğrenciymişsiniz» demişlerdir, «ya bir de bu işin hocası falan olsaydınız ne yapacaktınız?»

1956 Aralığında **Granma** gemisiyle adaya çıkan küçük bir devrimci grubun başlattığı, 1957 de Sierra Maestra'da gelişen gerilla hareketi başarıya ulaşalı 10 yıl olmuştu. Bu savaşta Castro'nun en yakın silâh arkadaşı olan iki devrimci artık hayatta değildi. Fakat

Havana ve bütün Küba Ernesto «Che» Guevara ve Camilo Cienfuegos'un resimleri, isimleri ve sözleri ile donatılmıştı.

Böyle güç şartlarda başarıya ulaşmış bir devrimin lideri olan Fidel, kendine has rahatlıkla, konuşuyordu:

«İlk yıllarda birçok hatalar yaptık.» diyordu. Hataların bir kısmı «problemler hakkındaki bilgisizlikten» olmuştu. Diğerleri ise «kapitalist sisteme has metodların kullanılması sonucu, insanların bilinçlerinin yanlış doğrultuda gelişmesinden.» Fakat şüphesiz, gerçekleştirilenlerin büyüklüğü yanında bu hatalar devede kulak kalıyordu. Ekonomik ve sosyal alanlarda, özellikle tarımda kazanılan başarı, her türlü tahminin üstündeydi:

«Birleşmiş Milletler Beslenme ve Tarım Teşkilâtı (F.A.O.) Güney Amerika için, tarım üretiminde % 3 bir artışı öngörmüştü.

Oysa biz, Kübalıların insanüstü gayretleri ile son 11 yıl bu artışı % 15 civarında tuttuk. Bu üretim 1970 yılında, 1959 dakinin iki katı olacak.»

Konuşmasının son bölümünde Castro, Sosyalist ülkelerin, 1962 füze krizinden beri Küba'ya yaptıkları «eşi görülmemiş» yardımdan bahsetti:

«Bazen aramızda uzaklaşmalar oldu; o zaman biz buna dikkatinizi çekmiştik. Şu halde bugün de, sosyalist kampın, özellikle Sovyetler Birliğinin, yardımlarına dikkatinizi çekmek zorundayım. Bu yardım kesindir.»

«Tarım üretimimizde düşme görülürse, sosyalist ülkeler imdadımıza koşarlar. Emperyalist tehdit, daha açık bir hal aldığı zaman, silâhlar parasız olarak verilir.»

1969 yılının «kesin, yoğun çalışma yılı» olmasını isteyen Castro, üretimdeki artışa rağmen, şeker tüketiminin sınırlandırılacağını söyledi. Kişi başına aylık şeker tüketimi 3 kg.'ı geçmeyecekti. Bu günde 100 gram şeker demekti. Böylece 200.000 ton şeker tasarruf ve ihraç edilebilecekti. Bu «makina ve tarım aletleri ithali» için 10 milyon dolara eşdeğerdi.

Gerçi, adam başına günde 100 gram şeker hiç de az bir miktar değildir. (Bir profesyonel futbolcu için günde 50 gram şeker yetiyor - Bk. Yön dergisi S. 136) Fakat yine de ithalât ve sanayileşme konusunda bazı güçlükler olduğu görülüyor. Bunun başlıca nedeni ABD'nin 9 yıldır uyguladığı ve emrindeki ülkelere uygulattığı ticarî ambargodur. Ayrıca Küba hükûmeti de devrimin ilk yıllarında ağırlığı, daha çok, tarımda hızlı bir gelişme sağlamaya vermiş durumda. Bu konuda sağlanan gelişmeyi belirtebilmek için, Birleşmiş Milletler Beslenme ve Tarım Teşkilâtı (FAO) nun, Aralık ayında, Jamaika'da yaptığı 10 bölgesel toplantıda Küba delegasyonuna başkanlık eden Carlos Rafael Rodriguez'in konuşmasından bazı hususları okuyucularımıza aktarmak istiyoruz:

«... FAO'nun programında, bütün Güney Amerika'da gelecek 23 yıl içinde 3,5 milyon hektar arazinin sulanması öngörülmektedir. Bu, yılda 160.000 hektar demektir. Oysa yalnız Küba 1968 ve 1969 da 325.000 hektarı sulayacaktır.»

«... Yine aynı programda, 1962 ile 1985 yılları arasında bütün Güney Amerika'da 35 milyon hektarlık yeni arazinin üretime açılması öngörülmektedir. — Yâni yılda 1,3 milyon hektar — Oysa yalnız 1967 de 300.000 hektarlık yeni araziyi üretime açtık.»

«... FAO raporunda 1975 için bütün Güney Amerika ülkelerinde 2 milyon ton sun'î gübre kullanılması hedef olarak alınıyor. Oysa biz 1967 de 1.084.000 ton 1968 de ise 1668 bin ton suni gübre kullandık ve bunun % 50 sini kendi ülkemizde imâl ettik.»

«... Bu programa göre 17 yıl sonunda Güney Amerika ülkelerinde kişi başına düşen protein miktarı (gram olarak) şöyle olacaktır: Ekvator'da 47, Kolombiya'da 59, Peru'da 66 ve diğer ülkelerde yaklaşık olarak 70 gram. Bununla birlikte raporun yazarları da herhalde kabul ederler ki, bu ülkelerde gelir dağılımındaki adaletsizlik, protein dağılımında daha da artacaktır. Böylece geniş köylü ve işçi kitlelerine düşen protein gerçekte, çok az olup bunun da çoğunluğu bitkisel protein olacaktır. Bize gelince, Küba halkı için, çok daha yakın gelecekte, 1980 de herkese

- biz «herkes dediğimiz zaman, her sınıf halk için ve eşit olarak dağılışı kastetmekteyiz - en az 86 gram protein düşmesini ve bunun % 60'ının hayvanî protein olmasını öngörmekteyiz.»

Bu minval üzere devam eden konuşma,

Güney Amerika oligarşilerinin temsilcilerini ve toplantı başkanını bir hayli rahatsız etmişe benziyor. Konuşmasının daha ileri bir yerinde, Carlos Rodrigez, Dünya Bankası Genel Müdürü Mc Namara'nın Güney Amerika'ya yardım vaadlerini eleştirip kendisini «hünersiz bir kasap» a benzetince rahatsızlık daha da arttı ve baştan hatibi sadede dâvet etti. Küba delegesi sadede şöyle geldi:

«... Eğer Lâtin Amerika herhangi bir gelişme gösterecekse, bu ancak devrimci metodlarla ve bünyesel reformları tamamladıktan sonra mümkün olacaktır. Bizim görüşümüz budur.»

«... Zaman zaman cesaretsizliğe kapılanlara, aksilikler, başarısızlıklar karşısında unesto Che Guevara'nın Valle Grande'de ölümünden sevinç duyanlara, hatırlatırız ki, Fimünden sevinç duyanlara, hatılatırız ki, Fidel Castro da, zaferi kazanmadan önce, iki defa mağlup olmuştu.»

«...... Biz eminiz ki bütün Amerika kendi devrimini yapacaktır.»

TÜRK SOLU : Haftalık Gazete ● Sahibi : Şerif Tekben ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Bora Gözen ● İdare Yeri, Yazışma ve Abone Adresi : Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon : 27 39 61 ● Ankara Temsilciliği : Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A ● Dizgi Tertip : Öz-Gör Matbaası, Basıldığı Yer : Talât Matbaası

İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel : 27 89 49 ● Ankara Dağıtımı : Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi ● Ege Bölgesi Dağıtımı : Orhan Özşişman, İzmir ● Yıllık Abonesi : Yurt içi 40 TL., Avrupa uçak : 80 TL., Amerika uçak : 170 TL., ● İlân : santimi 20 TL., Yayın ilânları yüzde elli (% 50) indirimlidir.